

Regionaal Archief Rivierenland

Programmabegroting

2025

en

Meerjarenraming

2026 -2028

Datum	13-03-2024
Ons kenmerk	1628-24828
Versiebeheer/status	Ter vaststelling in DB 25-03-3024 en AB van 10-07-2024
Contact	info@rarivierenland.nl

BESLUIT PROGRAMMABEGROTING 2025 EN MEERJARENRAMING 2026-2028

Het Algemeen Bestuur,

gelet op artikel 24 van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland,

besluit:

1. Programmabegroting 2025 vast te stellen en
2. Meerjarenraming 2026-2028 ter kennisgeving aan te nemen.

Aldus besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 10 juli 2024.

D. Bijvoet- de Wit
Vice-voorzitter

E. Kok-Majewska
Secretaris

MANAGEMENTSAMENVATTING

De begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 geven inzicht in onze opgave voor de komende jaren voor zowel ons programmaplan als ook financieel. Onderstaand een kort resume.

Het beleidsplan 2022-2025 van het Regionaal Archief Rivierenland is, net als voorgaand jaar, leidend geweest voor het opstellen van het programmaplan evenals de financiële begroting. Het thema van het beleidsplan is DATA en wel DATA in al haar facetten: duurzaamheid data, ketendata, metadata, gebruik van data en presentatie van data. Met al deze facetten van DATA komen wij dagelijks in aanraking in ons werk en het is belangrijk hierin steeds toekomstbestendige keuzes te maken. De speerpunten en prioriteiten hierin voor 2025 zijn verwoord in het programmaplan in hoofdstuk 2.

Extra vermeldenswaardig is de stand van zaken gedigitaliseerde bestanden. Daarin hopen we in 2025 de meeste kernbestanden nagenoeg volledig te hebben gedigitaliseerd. Eveneens in 2025 is gepland het afronden van het uitplaatsingstraject van archieven van gemeenten via BvoWB. Daarmee zullen 5 van de 7 gemeenten gebruik maken van het e-depot van het RAR. In 2025 staat ook gepland de volledig vernieuwing van onze website, in geval van het RAR een ruggengraat voor alle onderzoeken in en beheer van archieven. Ook zal de nodige aandacht worden besteed aan het aangaan en de realisatie van het nieuwe Erfgoed en Cultuurpact.

In de vertaling van dit programma naar onze baten en lasten hebben we wederom met kritische blik gekeken naar onze lasten. Dit eveneens gezien de vraag van onze deelnemende gemeenten betreffende de moeilijke situatie in het zogenaamde 'ravijnjaar' 2026. Dit heeft tot gevolg dat we op een aantal onderdelen een reductie op de lasten hebben weten door te voeren, zonder dat dit een onevenredige afbreuk doet aan onze dienstverlening. Naast deze reducties is ook een aantal budget-neutrale kosten verschuivingen gedaan, waarmee een beter beeld wordt gegeven van de kosten die zijn gemoeid met het beheer van en de dienstverlening uit de archieven. Er is geen nieuw beleid doorgevoerd en de indexaties zijn zoals opgenomen in de kaderbrief programmabegroting 2025. Dit samen maakt dat we een beperkte stijging van de bijdrage per inwoner zien van € 0,33 ten opzichte van 2024.

Tot slot onderstrepen de cijfers uit de (verplichte) paragrafen en financiële begroting de gezonde financiële positie en bedrijfsvoering van het RAR.

Foto RAR: de Studiezaal

Inhoudsopgave

BESLUIT PROGRAMMABEGROTING 2025 EN MEERJARENRAMING 2026-2028	3
MANAGEMENTSAMENVATTING	4
Inhoudsopgave	5
1 Inleiding	6
1.1 Leeswijzer	6
1.2 Kaders	6
1.3 Deelnemende Gemeenten	8
1.4 Samenstelling Bestuur	9
2 Programmaplan	11
2.1 Doelstellingen en missie van het Regionaal Archief Rivierenland	11
2.1.1 Doelstelling	11
2.1.2 Missie	11
2.1.3 Beleidsplan 2022-2025	11
2.2 Wat gaan we ervoor doen?	12
2.2.1 Taakgebieden	12
2.2.2 Taakgebieden en prioriteiten begroting 2025	13
2.3 Extra toelichting programma archiefbeleid	19
2.4 Wat mag het kosten?	20
2.4.1 Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	21
2.4.2 Overzicht van de kosten van Overhead	23
2.4.3 Het bedrag van de Vennootschapsbelasting	23
2.4.4 Overige toelichting	23
3 Paragrafen	25
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	25
3.1.1 Weerstandsvermogen	25
3.1.2 Kengetallen	27
3.2 Kapitaalgoederen	27
3.3 Financiering	29
3.4 Bedrijfsvoering	31
5 Financiële begroting	34
5.1 Overzicht van de baten en lasten en de toelichting	34
5.2 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting	35
BIJLAGEN	36

1 Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland (RAR). De begroting is een instrument/document dat wordt opgesteld op basis van art. 24 lid 4 van de gemeenschappelijke regeling. Hierin staat: Het Dagelijks Bestuur overlegt aan de gemeenteraden voor 1 april van elk jaar de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het volgende jaar.

Het beleidsplan 2022-2025, wat eind 2021 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld, is leidend geweest voor het archiefprogramma en daarmee in het verlengde de opstelling van de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028.

Hieronder wordt in het kort toegelicht hoe het document is opgebouwd en waar u welke informatie kunt vinden. Daarna zijn opgenomen de kaders waarbinnen deze begroting en meerjarenraming zijn opgesteld, de deelnemende gemeenten en de samenstelling van het bestuur.

1.1 Leeswijzer

Beleidsbegroting

Hoofdstuk 2 en 3 omvatten samen de beleidsbegroting. Hierin komen aan de orde:

- in hoofdstuk 2 het Programmaplan met onze doelstellingen en ons programmaplan;
- in hoofdstuk 3 de Paragrafen, hier is de begroting onderbouwd met relevante financiële informatie en de verplichte paragrafen volgens de begrotingsregels (BBV).

Financiële begroting

Hoofdstuk 4 omvat de financiële begroting. Dit deel van de begroting bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten en de toelichting;
- de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.

1.2 Kaders

De begroting 2025 is opgesteld op basis van onderstaande financiële- en beleidskaders. Deze zijn in overeenstemming met de kaders uit onze kaderbrief van 28 november 2023, inclusief onze reacties op de zienswijzen hierop van onze deelnemende gemeenten. Daaraan toegevoegd is het normen en toetsingskader voor de toetsing van de rechtmatigheid.

Beleidskaders en het normen en toetsingskader rechtmatigheid

De begroting is opgesteld op basis van:

- de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland;
- het Beleidsplan Regionaal Archief Rivierenland 2022-2025;
- mandaatregeling directeur;
- financiële verordening RAR 2023;
- de wet- en regelgeving waaronder:
 - o Europese en nationale aanbestedingsregels
 - o Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
 - o Gemeentewet (GW)
 - o Ambtenarenwet
 - o Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
 - o Wet open overheid (Woo);
 - o Archiefwet
 - o Fiscale wetgeving
 - o Sociale verzekeringswetten

- Wet financiering decentrale overheden (FIDO)
- Wet normering topinkomens (WNT)
- Besluit begroting en verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV)
- Besluit accountantscontrole decentrale overheden
- CAO SGO

Er is geen nieuw beleid voorzien in de begroting van 2025. Wel zien we een wijzigingen in wetgeving, en daarmee in de wettelijke taken, dit betreft de wijziging in de Archiefwet die er aankomt.

Toelichting op de Archiefwet

Zoals het er nu voorstaat, zal de nieuwe Archiefwet ingaan op 1 januari 2026. Deze geactualiseerde Archiefwet stelt eisen aan duurzame huishouding bij de gemeenten en heeft invloed op de taakuitoefening door het RAR. De exacte impact van deze aanpassingen hopen we in de loop van 2024 in kaart te kunnen brengen en zal naar verwachting geringe invloed hebben op de personeelsbezetting bij het RAR.

Toelichting op de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is op 1 juli 2022 in werking getreden. Doel van de wijziging is om de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen en de kader stellende en controlerende rol van gemeenteraden te versterken. Alle gemeenschappelijke regelingen moeten door deze wetswijziging worden gewijzigd en zo ook die van het RAR. Afgelopen periode is hard gewerkt aan een de nieuwe tekst voor onze GR en deze zal uiterlijk op 1 juli 2024 gereed moeten zijn. Ten tijde van het opstellen van deze begroting was de gewijzigde GR-tekst nog niet vastgesteld, maar wel al in definitieve vorm voorgelegd aan de deelnemende gemeenteraden. Waar mogelijk, is rekening gehouden met de voorgenomen wijzigingen in de GR.

Financiële kaders programmabegroting en meerjarenraming

Voor het opstellen van de programmabegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 zijn de uitgangspunten van de kaderbrief programmabegroting 2025 van de Regionaal Archief Rivierenland gevolgd, inclusief onze reacties op de zienswijzen hierop van onze deelnemende gemeenten. Wat in het kort neerkomt op het volgende:

- Prijsindexering: Voor de begroting 2025 wordt uitgegaan van het prijsniveau 2024 en indexatie conform de inflatiecijfers IMOC van het CPB. Hierbij is rekening gehouden met:
 - kostenbudgetten: prijspeil 2024 als basis en voor het jaar 2025 en verder een prijsstijging van 1,6 % per jaar;
 - lonenbudgetten: laatste ontwikkelingen met betrekking tot CAO 2024 als basis en voor het jaar 2025 een stijging van 5,8% over de begrote formatie/salariskosten (inclusief pensioenlasten) en conform het CBP een index van 4,8%, 4,2% en 4,2% voor respectievelijk de ramingen van 2026, 2027 en 2028;
 - energiekosten: net als het overgrote deel van Nederland heeft ook het RAR het afgelopen jaar te maken gehad met een extreme stijging in de energiekosten. Omdat er in de nabije toekomst nog steeds onzekerheid is over de ontwikkeling van de energieprijzen wordt deze apart en dus los van de prijsindexatie, meegenomen in de financiële uitgangspunten voor onze begroting 2025. Op basis van de huidige inzichten is de verwachting dat de energieprijzen, gelijk blijven opzichte van 2023.
- De inwonersaantallen van het CBS met peildatum 1 januari 2024.

Deze uitgangspunten zijn in lijn met de gehanteerde uitgangspunten van de overige gemeenschappelijke regelingen in Rivierenland.

Het uitgangspunt van het Algemeen Bestuur is een structureel en reëel sluitende begroting en incidentele tekorten te dekken vanuit de algemene reserve. De geldende ratio van het weerstandsvermogen is door het Algemeen Bestuur vastgesteld op minimaal 1,0. Dit betekent voor het RAR een minimaal niveau van weerstandscapaciteit van € 200.000,-. Uitleg hierover is opgenomen in paragraaf 3.1.

Het RAR hanteert op basis van de in 2009 aangetrokken financieringsmiddelen voor investeringen een (gemiddeld) rentepercentage van 4,75%. Dit betreffen annuïtaire leningen welke zijn afgesloten voor de financiering van de bouw met een vaste rente gedurende de gehele looptijd. In de afgelopen periode is reeds onderzocht of eerdere aflossing en afsluiting van een nieuwe financiering met een lagere rente financieel aantrekkelijk was. Hieruit is gebleken dat eerdere aflossing alleen mogelijk is met volledige uitbetaling van de vooraf vastgestelde en berekende rente over de totale looptijd. Dit maakt dat eerder aflossen van deze lening niet tot financiële voordelen zal leiden.

Btw

Het Regionaal Archief Rivierenland is btw-plichtig. Het bedrag per inwoner wordt als gevolg hiervan met 21% btw belast. De betaalde btw kan door de deelnemende gemeenten en het waterschap via de zogenaamde compensabele btw worden verhaald.

1.3 Deelnemende Gemeenten

De deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland per 1 januari 2024 zijn: Buren, Culemborg, Geldermalsen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.

Foto RAR: Medewerkers van het RAR na afleggen van ambtseed

1.4 Samenstelling Bestuur

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland bestaat op 1 januari 2024 uit:

Dagelijks Bestuur

R. van Stappershoef	gemeente West Betuwe, voorzitter (tijdelijk functie neergelegd)
C.A.H. Zondag	gemeente Zaltbommel
D. Bijvoet-de Wit	gemeente Culemborg, vice-voorzitter
E. Kok-Majewska	directeur/streekarchivaris, secretaris

Algemeen bestuur

W. Kosterman	gemeente West Betuwe
C.A.H. Zondag	gemeente Zaltbommel
D. Bijvoet-de Wit	gemeente Culemborg, vice-voorzitter
K. Maier	gemeente Buren
M.A. Klein	gemeente Neder-Betuwe
R. Dijkstra	gemeente Tiel
M. A. de Raaf	gemeente Maasdriel
E. Kok-Majewska	directeur/streekarchivaris, secretaris

Beleidsbegroting

In dit deel:

- Hoofdstuk 2: Programmaplan
- Hoofdstuk 3: Paragrafen

2 Programmaplan

In dit hoofdstuk wordt conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) omschreven:

- wat de beoogde maatschappelijke effecten zijn van het programmaplan: **Doelstelling en missie**;
- op welke wijze de maatschappelijke effecten worden nagestreefd: **Wat gaan we er voor doen?**;
- wat de raming is van de baten en lasten: **Wat mag het kosten?**

2.1 Doelstellingen en missie van het Regionaal Archief Rivierenland

2.1.1 Doelstelling

Art. 3 GR RAR: Het Regionaal Archief heeft tot doel het binnen het samenwerkingsgebied vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis en vervult daartoe de volgende taken:

- a) de zorg voor en het beheren van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers;
- b) het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemers voor zover deze niet zijn overgebracht;
- c) de zorg voor het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van instanties die niet bestuurlijk in de regeling participeren en waaraan op contractbasis diensten worden verleend;
- d) het stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie relevant bronnenmateriaal op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis.

2.1.2 Missie

Het Regionaal Archief Rivierenland is een professionele, toekomstgerichte archiefdienstverlener voor het Rivierengebied, die klantgerichtheid en zorgvuldigheid in de dienstverlening aan de burger en de overheid voorop heeft staan, die de meerwaarde van samenwerkingsverbanden onderkent en die op actieve wijze gebruik van bronnen en informatie daaruit stimuleert.

De kerntaken van het RAR zijn:

- het aanbieden van historische informatie en/of belevingskansen aan een zo breed mogelijk publiek op de voor hen meest geschikte manier;
- als professionele collectiebeheerder archieven en collecties verwerven, bewaren, toegankelijk maken en gebruik ervan stimuleren.

Om deze collecties op optimale wijze te beheren en beschikbaar te stellen, werkt het RAR volgens drie kernwaarden: *Betrouwbaar, Betrokken en Bekwaam*.

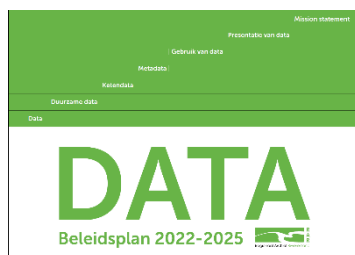
2.1.3 Beleidsplan 2022-2025

Eind 2021 is door het Algemeen Bestuur het beleidsplan RAR 2022-2025 vastgesteld. Het thema van het beleidsplan is DATA. En omvat al haar facetten, zoals:

- ◆ Duurzaamheid data (en daarin)
 - digitale duurzaamheid
 - algoritmes
 - beheer en behoud
 - archiveren bij de bron
- ◆ Ketendata (en daarin)
 - common Ground principes

- acquisitie particulier materiaal
- impact netwerksamenleving
- uitplaatsing archieven
- ◆ Metadata (en daarin)
 - digitaliseren van archieven en collecties
 - beeldbank
 - inzet vrijwilligers
 - ontsluiting van archieven
- ◆ Gebruik van data (en daarin)
 - publiek
 - onderzoek
 - educatie
- ◆ Presentatie van data (en daarin)
 - doelgroepen
 - website
 - sociale media
 - open data

Het beleidsplan is, net als het vorige beleidsplan, in vragende vorm opgesteld. Koersvast en met de meest mogelijke flexibiliteit voor de komende jaren. De vragen die op antwoord wachten stellen ons in staat om open te staan voor en snel te participeren op technologische en maatschappelijke ontwikkelingen. Het volledige beleidsplan kunt u vinden via onderstaande QR-code.

2.2 Wat gaan we ervoor doen?

2.2.1 Taakgebieden

Het RAR biedt brede dienstverlening aan, waarvan de burgers de vruchten plukken:

- professioneel archiefbeheer;
- studiezaaldienstverlening;
- uitstekende depotfaciliteiten;
- inspectie;
- advisering, kennisoverdracht en begeleiding bij procesverbetering, e-depot, TMLO, WHO, WOO, webarchivering;
- digitale dienstverlening, beeldbank en S-o-D (Scanning on Demand);
- educatieprogramma's en tentoonstellingen(ruimte);
- promotie van de regionale historie op internet (o.a. via Google Grants programma, You Tube en social media) en in de (landelijke)media;
- vergaderfaciliteiten voor overheden en gelieerde organisaties;
- extra projecten en ondersteuning.

Om deze brede dienstverlening binnen het opgestelde beleid ten uitvoer te kunnen brengen, is de organisatie van het Regionaal Archief Rivierenland ingedeeld in de volgende taakgebieden:

1. Ontsluiting papieren erfgoed
2. Digitale ontwikkeling
3. Inspectie
4. Dienstverlening

Taakgebieden	Hoofdprocessen	Beleidsplan 2022-2025	Gemeenschappelijke Regeling RAR, artikel 3
1. Ontsluiting papieren erfgoed	Verwerven Bewerken Inventariseren Conserveren Acquisitie	Ontsluiting	• Beheer • Zorg en beheer • Stimuleren regionale geschiedbeoefening • Aanleggen, beheer en bewaren van relevante bronmateriaal
2. Digitale ontwikkeling	Digitaliseren en Adviseren	Digitalisering Collectie e-depot	• Beheer • Zorg en beheer • Stimuleren regionale geschiedbeoefening
3. Inspectie	Inspecteren	Inspectie	• Toezicht op het beheer
4. Dienstverlening	Gebruiken Leren en beleven	Erfgoedgebruik	• Stimuleren regionale geschiedbeoefening

Tabel 1 Taakgebieden RAR

2.2.2 Taakgebieden en prioriteiten begroting 2025

Hieronder per taakgebied de prioriteiten voor 2025.

1. Ontsluiting Papieren Erfgoed

Onder dit cluster valt zowel de verwerving, de materiële verzorging en conservering, het archief- en collectiebeheer als het systematisch beschrijven van de historische bronnen. Dit zodat ze voor het publiek beschikbaar zijn en de documenten optimaal behouden kunnen blijven.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied Ontsluiting Papieren Erfgoed voor 2025 gepland:

- preventie en controle;
- depotbeheer;
- verpakken (duurzaam verpakken in zuurvrije omslagen en dozen, etikettering en standplaatsregistratie voorkomt niet alleen schade aan de archiefstukken, maar draagt ook bij aan het snel kunnen vinden van de stukken voor studiezaal of Scanning-on-Demand);
- conserveren van archiefstukken, zodat deze erfgoedveilig kunnen worden geraadpleegd op de studiezaal of gedigitaliseerd;
- schade-inventarisatie;
- materiële en inhoudelijke ondersteuning bij digitalisering en S-o-D voor gemeenten en particulieren;
- materiële en inhoudelijke ondersteuning bij projecten;

- verdere ontwikkeling lange termijn planning voor behoud en conservering, op basis van het in 2024 gerealiseerde dashboard;

Foto's RAR: schenking van het boek van St. Anthonusgilde te Beusichem door mevrouw Beijnen van Ingen en opnamen van aflevering van Ridders van Gelre

- inventarisatie: beschrijven van ongeïnterpreteerde aanvullingen van gemeentearchieven, vooral van recenter verworven archieven van na 1978;
- inventarisatie plannen (inclusief vervolg op wegwerken van achterstanden):

<u>Bestand</u>	<u>gemeente</u>
Hervormde gemeente Erichem, aanvulling	Buren
Verbeteren toegang Oud archief Culemborg	Culemborg
Katholieke parochie Rossum-Hurwenen	Maasdriel
Plattelandsvrouwen Ochten-Eldik	Neder-Betuwe
Hervormde gemeente Tiel 1602-2010, deel 2	Tiel
Verbeteren beschrijvingen bouwvergunningen na 1945 (e-depot)	Tiel
Weeshuis Tiel	Tiel
Commissie- en kabinetsarchieven Tiel	Tiel
Aanvullingen zonder toegang verwerken	West Betuwe
Bouwvergunningen gemeente Geldermalsen 1978-2013, deel 2	West Betuwe
Katholieke parochie Varik	West Betuwe
Aanvullingen zonder toegang verwerken	Zaltbommel
Gereformeerde gemeente Zaltbommel	Zaltbommel
Enkele dorpspolderarchieven Tielerwaard, inventarisatie	Waterschap
Polder Heukelum	Waterschap
Voortzetting proef met gebruik AES 'keurvergunningen'	Waterschap

- voor Buren, Culemborg, Neder-Betuwe, Tiel en West-Betuwe bovendien: ieder jaar worden tussen 10 en 20 archieven zonder toegang ontsloten;

- indexering: voor alle gemeenten worden dtb-registers geïndexeerd (MD en ZB alleen lidmaten, overige gemeenten alle soorten registers). Dit project zal in 2024 waarschijnlijk worden afgerond;
- indexering: voor alle gemeenten worden notariële akten geïndexeerd;
- indexering: voor de gemeente Buren, Culemborg, Neder Betuwe, Tiel en West Betuwe worden akten van de Burgerlijke stand geïndexeerd;
- indexering: voor alle gemeenten worden militieregisters geïndexeerd;
- verder ontsluiten van bouwvergunningen ten behoeve van de database op de website;
- direct beschrijven van nieuwe aanwinsten, toegangen online beschikbaar stellen;
- verdere ontsluiting van bibliotheek- en atlascollecties. In het bijzonder de documentatiecollecties;

Foto RAR: Team RAR tijdens de collegiale intergemeentelijk volleybal wedstrijd

- acquisitie atlasmateriaal en particuliere archieven en verwerking daarvan;
- uit de beschreven atlascollecties keuzes maken voor de beeldbank;
- bewerking affichedecollectie Buren, Tiel en RAR algemeen;
- opschonen en inventariseren programmaboekjes en affiches Theater Agnietenhof;
- ontdebellen atlascollecties, foto's uit atlascollecties nemen;
- scans koppelen, MF-werkgroep incl. daaruit voortvloeiende werkzaamheden bijv. plaatsing;
- uitbouwen van het projectmatig werken bij ontsluiting en vrijwilligersbegeleiding;
- continueren van de inzet en begeleiding van vrijwilligers voor secundaire ontsluiting;
- het constant, zowel actief als passief, verwerven van archieven, publicaties en beeldmateriaal. Hiervoor is voortdurend overleg nodig met de aanbieders/uitgevers van materiaal. Deze verwerving zorgt ervoor dat relevant materiaal niet verloren gaat.

2. Digitale ontwikkeling

Onder dit taakgebied valt zowel digitalisering als advisering. Digitalisering omvat alle werkzaamheden die nodig zijn om de bronnen digitaal op de juiste wijze permanent beschikbaar te maken. Advisering heeft tot doel de gemeenten, het waterschap en de gemeenschappelijke regelingen te ondersteunen bij de verbetering van de kwaliteit van het archief- en informatiebeheer.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied digitalisering en advisering voor 2025 gepland:

Digitalisering:

- S-o-D gemeenten;
- S-o-D particulieren;
- verder met project huwelijks bijlagen 1810-1851;
- dossiers en kaarten bestemmingsplannen (vanaf ca. 1930): incidenteel al gedaan;
- verder met bouw- en hinderwetvergunningen voor 1945: na 1945 via s-o-d gemeenten of door gemeenten zelf gedigitaliseerd;
- naar schatting zijn in 2025 alle belangrijke kernbestanden beeld gedigitaliseerd als volgt:
 - o Kranten collectie 35%
 - o Analoge films 90%
 - o Videobanden 50%
 - o Atlascollectie (kaarten, prenten, affiches ect) 50%
 - o Fotocollectie 3-4 % (ca. 50.000 gedigitaliseerd + ca. 75.000 digitaal born);
- naar schatting zijn in 2025 alle belangrijke kernbestanden bijna volledig gedigitaliseerd, zoals:
 - o Charters (akten op perkament): van de c. 3.000 zijn er meer dan 2.000 digitaal.
 - o Stadsresoluties voor 1811 (Tiel, Buren, Culemborg, Zaltbommel en Asperen)
 - o Stadsrekeningen voor 1811 (idem)
 - o Dorpsboeken voor 1811
 - o Gemeenteraadsnotulen vanaf 1811
 - o Besluiten/notulen B&W vanaf 1811 (wordt nu nog aan gewerkt)
 - o Gemeenteverslagen 1851-1935
 - o Gezondheidsverslagen 1902-1932
 - o Militieregisters 1811 – 1861
 - o Notariële repertoria 1811-1935
 - o Burgerlijke Stand 1811-1922/42/72 (aanvulling dit jaar op het program)
 - o Bevolkingsregisters 1811-1939
 - o DTB-registers ca. 1500 – 1811/1851
 - o Bouwvergunningen/Hinderwetvergunningen van de ca. 200.000 vergunningen zijn er ca. 55.000 digitaal
 - o Registers vrijwillige rechtspraak ca.1500–1811 alle gerechtsbanken
 - o Registers/stukken criminele rechtspraak ca. 1500-1811 alle gerechtsbanken

Foto's Jikke Fotografie & Vormgeving: educatieve programma's voor scholieren bij het RAR

Advisering:

- het ontwikkelen van kennisproducten voor klantorganisaties inzake de duurzame toegankelijkheid van archiefbescheiden;
- het organiseren van kennisdagen of themasessies voor medewerkers van klantorganisaties;

- het bevorderen van kennisdeling over gemeenschappelijke problematiek tussen de klantorganisaties;
- het uitdragen van het principe van archiving by design in advies en indien van toepassing participatie naar deelnemers RAR;
- advisering over diverse informatiebeheerzaken en vergelijkbare nieuwe digitale migratietrajecten.

E-depot:

- lopende migratietrajecten naar e-depot van 2024 met een doorloop naar 2025;
- het afronden van uitplaatsing van digitaal archief BvoWB naar ons e-depot;
- het verkennen van nieuwe overbrengingen van digitaal archief naar ons e-depot;
- het aanmoedigen van trajecten waardoor de informatiehuishouding en bijbehorende inrichtingskeuzes van archiefvormer en RAR nauwer tot elkaar komen (gezamenlijk beleid, pilottrajecten en dergelijke);
- het door-ontwikkelen van beleid inzake beheer en toegankelijkheid van digitale archiefbescheiden in ons e-depot;
- het verwerken van open data in advieslijn richting gemeenten inzake digitale publicatie en overbrengen;
- het technisch en functioneel beheren van ons e-depot voor digitale archiefbescheiden;
- het optimaliseren van onze e-depot workflows in samenwerking met gemeenten.

3. Inspectie

Onder dit taakgebied valt toezicht en inspectie. Inspectie en toezicht heeft tot doel de toetsing van de kwaliteit van het archief- en informatiebeheer aan wettelijke eisen en de veiligstelling van in de toekomst over te dragen wettelijk te bewaren archiefbescheiden.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied inspectie voor 2025 gepland:

- inspecties bij deelnemende gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en het Waterschap Rivierenland ten aanzien van de eisen die vanuit archiefwet en -regelgeving aan het informatie- en archiefbeheer worden gesteld;
- auditen van beheeromgevingen waarin archiefbescheiden worden opgesteld en ontvangen. Waar nodig met een accent op archiveringsfunctionaliteiten in vakapplicaties en de conversie dan wel migratie van digitale archiefbescheiden;
- onderzoek naar de impact van de nieuwe Archiefwet 202X, Archiefregeling en nieuw Archiefbesluit voor het informatie- en archiefbeheer bij het RAR en deelnemende gemeenten, gemeenschappelijke regelingen;
- vertalen uitgangspunten nieuwe Archiefwet, nieuw Archiefbesluit en nieuwe Archiefregeling naar inspectiebeleid voor de komende jaren;
- participeren in en daar waar nodig faciliteren van het Strategisch Informatieoverleg (SIO) van deelnemende gemeenten en gemeenschappelijke regelingen;
- beoordelen van de vernietigingslijsten;
- uitvoeren van relevante thema-onderzoeken inclusief eindrapportages;
- jaarlijkse update van het collectiehulpverleningsplan (CHV) van het RAR.

4. Dienstverlening en educatie

Onder dit taakgebied valt de dienstverlening aan het publiek (studiezaal, beeldbank, S-o-D en online diensten). Daarnaast omvat dit taakgebied het organiseren van educatieve activiteiten, tentoonstellingen en, in samenwerking met partners, het erfgoed onder de aandacht brengen.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied dienstverlening voor 2025 gepland:

- realisatie nieuwe/aangepaste website inclusief social media plan;
- modulaire realisatie van gemeentelijke viewer (werktitel), waarin we gemeentelijke herindelingen presenteren en relaties leggen met onze archieven;
- onderzoekers faciliteren in hun onderzoek: actief begeleiden in de beschikbare bronnen en in het zoeken op onze website;
- faciliteren en stimuleren samenwerking historische verenigingen uit het werkgebied van het RAR door onder andere twee maal per jaar een overleg te organiseren;
- contacten onderhouden met cultuurcoaches en ICC's in werkgebied (PO);
- vanuit CMK organiseren samen met Zinder wederom een ICC-dag. Inclusief het maken van een Cultuurmagazine, waarin het aanbod kunst en cultuureducatie staat voor de basisscholen Tiel;
- aanbieden en uitvoeren van het bestaande educatieprogramma aan PO en VO;
- (nieuw) educatieprogramma ontwikkelen bij het thema van de Kinderboekenweek;
- aanbieden in samenwerking met FEST en Zinder voor het PO in Tiel;
- uitvoer project Keuzevrijheid 80 jaar vrijheid voor PO werkgebied RAR, inclusief expositie;
- aanleveren educatiemateriaal aan cultuurcoaches Welzijn West Betuwe;
- voortzetten Kunstmenu Buren (PO), met voorkeur voor lessen bij het RAR;
- implementatie in PO van het educatieprogramma bij het kinderboek, L. Dielemans, Stromend door de tijd, binnen het Regioplan;
- implementatie van het educatieprogramma "Oranje of Spanje" (over Tachtigjarige Oorlog in het werkgebied) in bovenbouw PO en brugklas VO;
- contacten onderhouden en uitbreiden met relevante vakgroepen in middelbaar onderwijs en aanbieden van projecten op maat voor VO;
- in samenwerking met FEST en Lingecollege voortzetting van het Tielologie-project voor Lingecollege Tiel (VO);
- aanbieden van Maatschappelijke stages aan middelbare scholieren in het werkgebied;

Foto Jikke Fotografie & Vormgeving: Studiezaal dienstverlening

- coördinatie van Erfgoedpact en Regioplan uitvoering;
- samen met de historische organisaties de MET (Mobiele Erfgoed Tentoonstelling) promoten en gebruiken;
- faciliteren van bijeenkomsten van verbonden culturele of overheidsinstellingen;
- aanbieden van rondleidingen en lezingen;
- realiseren 3de editie Nacht van het Archief;
- zichtbaarheid in lokale en landelijke media verder vergoten.

2.3 Extra toelichting programma archiefbeleid

We hebben kritisch gekeken naar de kostensoorten en tot welke categorie deze behoren. Het beheer van en dienstverlening uit de archieven is gebaseerd op ons archiefbeheersysteem en de beschikbaarheid via de website. Om dit te realiseren, zijn hardware, software en faciliteiten nodig die daardoor logischerwijs onder het programma archiefbeleid en niet onder automatisering en huisvesting horen. In de begroting is dit beter zichtbaar gemaakt door het budget neutrale verschuivingen van deze kosten naar de juiste kostencategorie. Hiermee wordt een beter beeld gegeven van de kosten die gemoeid zijn met onze primaire taken en de ondersteunende zaken behorende bij deze primaire taken.

2.4 Wat mag het kosten?

Het overzicht van de begrote baten en lasten 2025-2028 is opgenomen in onderstaande tabel:

	Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
Omschrijving programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Archiefbeleid															
Programma Archiefbeleid	€ 207.660	€ 103.550	-€ 104.110	€ 338.867	€ 93.370	-€ 245.497	€ 358.085	€ 97.750	-€ 260.335	€ 364.591	€ 101.770	-€ 262.821	€ 361.259	€ 105.960	-€ 255.299
Personeelskosten - programma	€ 1.357.610	€ 0	-€ 1.357.610	€ 1.551.805	€ 0	-€ 1.551.805	€ 1.599.428	€ 0	-€ 1.599.428	€ 1.700.257	€ 0	-€ 1.700.257	€ 1.807.811	€ 0	-€ 1.807.811
Overige personeelskosten	€ 59.810	€ 0	-€ 59.810	€ 57.980	€ 0	-€ 57.980	€ 58.900	€ 0	-€ 58.900	€ 59.850	€ 0	-€ 59.850	€ 60.810	€ 0	-€ 60.810
Huisvestingskosten	€ 952.129	€ 14.242	-€ 937.887	€ 865.483	€ 18.352	-€ 847.131	€ 863.586	€ 18.422	-€ 845.164	€ 855.384	€ 18.492	-€ 836.892	€ 847.639	€ 18.562	-€ 829.077
Organisatie, beheer & administratie	€ 46.460	€ 0	-€ 46.460	€ 59.730	€ 0	-€ 59.730	€ 61.350	€ 0	-€ 61.350	€ 63.020	€ 0	-€ 63.020	€ 64.720	€ 0	-€ 64.720
Automatiseringskosten	€ 281.410	€ 0	-€ 281.410	€ 132.000	€ 6.160	-€ 125.840	€ 149.910	€ 6.260	-€ 143.650	€ 149.840	€ 6.360	-€ 143.480	€ 152.300	€ 6.460	-€ 145.840
Rente- en financiering	€ 10.240	€ 0	-€ 10.240	€ 1.000	€ 10.000	€ 9.000	€ 1.030	€ 10.000	€ 8.970	€ 1.060	€ 10.000	€ 8.940	€ 1.090	€ 10.000	€ 8.910
Totaal programma's	€ 2.915.319	€ 117.792	-€ 2.797.527	€ 3.006.865	€ 127.882	-€ 2.878.983	€ 3.092.289	€ 132.432	-€ 2.959.857	€ 3.194.002	€ 136.622	-€ 3.057.380	€ 3.295.629	€ 140.982	-€ 3.154.647
Algemene dekkingsmiddelen	€ 0	€ 3.051.877	€ 3.051.877	€ 0	€ 3.139.408	€ 3.139.408	€ 0	€ 3.232.066	€ 3.232.066	€ 0	€ 3.353.763	€ 3.353.763	€ 0	€ 3.476.967	€ 3.476.967
Overhead															
Personeelskosten - overhead	€ 298.320	€ 0	-€ 298.320	€ 304.425	€ 0	-€ 304.425	€ 328.609	€ 0	-€ 328.609	€ 352.683	€ 0	-€ 352.683	€ 378.520	€ 0	-€ 378.520
Heffing VPB	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onvoorzien	€ 6.030	€ 0	-€ 6.030	€ 6.000	€ 0	-€ 6.000	€ 6.100	€ 0	-€ 6.100	€ 6.200	€ 0	-€ 6.200	€ 6.300	€ 0	-€ 6.300
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	€ 3.219.669	€ 3.169.669	-€ 50.000	€ 3.317.290	€ 3.267.290	-€ 50.000	€ 3.426.998	€ 3.364.498	-€ 62.500	€ 3.552.885	€ 3.490.385	-€ 62.500	€ 3.680.449	€ 3.617.949	-€ 62.500
Toevoeging/onttrekking aan reserves:	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Reserve Weerstandsvermogen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve E-depot	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 0	€ 10.000	€ 10.000
Reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering	€ 0	€ 40.000	€ 40.000	€ 0	€ 40.000	€ 40.000	€ 0	€ 40.000	€ 40.000	€ 0	€ 40.000	€ 40.000	€ 0	€ 40.000	€ 40.000
Reserve Inventarisatie achterstanden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve Website	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 12.500	€ 12.500	€ 0	€ 12.500	€ 12.500	€ 0	€ 12.500	€ 12.500
Subtotaal mutaties reserves	€ 0	€ 50.000	€ 50.000	€ 0	€ 50.000	€ 50.000	€ 0	€ 62.500	€ 62.500	€ 0	€ 62.500	€ 62.500	€ 0	€ 62.500	€ 62.500
Geraamde resultaat			€ 0			€ 0			€ 0			€ 0			€ 0

(In de saldokolommen geldt: - = nadelig en + = voordelig)

2.4.1 Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de bijdrage per inwoner van de aangesloten gemeenten en de bijdrage van het Waterschap (dienstverleningsovereenkomst).

Gemeentelijke bijdragen

Voor het begrotingsjaar 2025 geldt de datum van 1 januari 2024 als peildatum voor het aantal inwoners. Het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten bedroeg op de peildatum 235.325 (begroting 2024: 234.595). Ten opzichte van het begrotingsjaar 2024 is het aantal inwoners met 0,31% gestegen.

De totale lasten voor de deelnemende gemeenten voor het jaar 2025 worden begroot op € 2.939.408,-.

Inwonersbijdrage 2025

De bijdrage voor de begroting 2025 bedraagt € 12,49 per inwoner.

(Lasten € 2.939.408 : 235.325 inwoners = € 12,49 afgerond).

Ten opzichte van 2024 bedraagt de stijging 2,75%, in 2024 was de bijdrage € 12,16. Deze stijging van € 0,33 per inwoner is volledig het gevolg van de indexaties in kostenbudgetten. De doorgevoerde indexatie ligt gemiddeld hoger dan de stijging in de bijdrage per inwoner. Dit komt doordat we in de begroting hebben gekeken naar mogelijkheden om de lasten zo laag mogelijk te houden, zonder dat dit een onevenredige afbreuk zal doen aan de kwaliteit van onze dienstverlening. Dit betreft onder andere op (overige) personeelslasten en huisvestinglasten.

Hieronder het overzicht van de bijdrage per gemeente op basis van het aantal inwoners.

Gemeente	Inwoneraantal 1-1-2024	Inwoner- bijdrage 2025
Buren	27.773	€ 346.908
Culemborg	29.944	€ 374.026
Maasdriel	26.197	€ 327.223
Neder-Betuwe	25.708	€ 321.115
Tiel	42.370	€ 529.237
West Betuwe	52.948	€ 661.365
Zaltbommel	30.385	€ 379.534
Totaal	235.325	€ 2.939.408

Meerjarenraming 2026-2028

De verwachte ontwikkeling voor de komende jaren van de totale lasten is, op basis van de huidige inzichten, hieronder opgenomen voor de jaren 2025-2028.

Lasten	2024	2025	2026	2027	2028
Te verdelen	€ 2.851.877	€ 2.939.408	€ 3.032.066	€ 3.133.763	€ 3.256.967

De meerjarenraming 2026-2028 laat de ontwikkeling zien in de totale lasten. Uitgaande van de inwonersaantallen per 1-1-2024 is hiermee tevens een raming af te geven van de verwachte bijdrage per inwoner vanaf 2026.

Inwonerbijdrage	2024	2025	2026	2027	2028
per inwoner	€ 12,16	€ 12,49	€ 12,88	€ 13,32	€ 13,84
stijging t.o.v. voorgaand jaar	8,79%	2,75%	3,15%	3,35%	3,93%

Dienstverleningsovereenkomst Waterschap Rivierenland (WSRL)

Met het Waterschap Rivierenland is een dienstverleningsovereenkomst gesloten. In deze overeenkomst is bepaald dat het Regionaal Archief Rivierenland de archieven van de voormalige Waterschappen beheert. In juni 2014 is in verband met de aansluiting SAB een nieuwe 10-jarige overeenkomst met het WSRL afgesloten met een stilzwijgende jaarlijkse verlenging.

De totale bijdrage van het waterschap voor het jaar 2025 bedraagt € 200.000,-. De bijdrage voor het toezicht is in de nieuwe overeenkomst met het waterschap niet in de prijs per m² opgenomen. Dit onderdeel van de dienstverlening wordt apart per jaar afgerekend met het waterschap.

Onvoorziën

De post onvoorziene uitgaven is voor 2025 geraamd op € 6.000,- (2024: € 6.030,-). Op basis van de ervaring in de afgelopen jaren wordt dit voorsnog toereikend geacht voor het begrotingsjaar 2025.

2.4.2 Overzicht van de kosten van Overhead

Met ingang van 2019 is het taakveld Overhead¹ in de begroting een verplicht onderdeel en worden de kosten van Overhead afzonderlijk in het Programmaplan gepresenteerd. In de Notitie Verbonden Partijen van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt onder meer op de toepassing van overhead bij Gemeenschappelijke Regelingen ingegaan.

In de begroting is het taakveld Overhead opgenomen. Dit taakveld is nader onderverdeeld in:

- lasten gemeentelijke overheadfuncties (i.c. programma archiefbeleid);
- lasten 'eigen overhead' (personeelskosten directie, management en ondersteuning).

Taakveld Overhead	2025	2026	2027	2028
Lasten gemeentelijke overhead functie	€ 3.012.865	€ 3.098.389	€ 3.200.202	€ 3.301.929
'Eigen overhead'	€ 304.425	€ 328.609	€ 352.683	€ 378.520
Totaal lasten	€ 3.317.290	€ 3.426.998	€ 3.552.885	€ 3.680.449
Bijdragen overhead	€ 3.267.290	€ 3.364.498	€ 3.490.385	€ 3.617.949
Totaal baten	€ 3.267.290	€ 3.364.498	€ 3.490.385	€ 3.617.949

2.4.3 Het bedrag van de Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 is de vennootschapsbelasting ook van toepassing voor decentrale overheden. Het RAR staat op het standpunt dat er geen VpB-plicht geldt voor het RAR. De belastingdienst geeft per brief, d.d. 4 juli 2019 aan dat het RAR niet belastingplichtig is voor de VpB. Voor de jaren 2016, 2017 en 2018 zal de belastingdienst geen aanslagen VpB opleggen. Vanaf het jaar 2019 e.v. wordt door het RAR geen uitnodiging tot het doen van aangifte VpB gedaan. Het is onze verwachting dat er in de nabije toekomst geen verandering zal zijn die wel leidt tot VpB-plicht voor het RAR.

Indien er onverhoopt wel belastingplicht volgt, vloeien hieruit geen nadelige financiële consequenties voor het RAR voort, aangezien er bij eventuele belaste activiteiten geen winstpotentie is. In de begroting en meerjarenraming is daarom een nihil-post inzake de vennootschapsbelasting opgenomen.

2.4.4 Overige toelichting

RAR is voor de gemeenten een Verbonden Partij

Voor de gemeente is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft een Verbonden Partij. Het RAR is voor de gemeenten een Verbonden Partij. In bijlage 4 is een format opgenomen, dat door de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten kan worden gebruikt voor het opstellen van hun eigen begroting.

Beleidsindicatoren en effecten van de betrokkenheid van de Verbonden Partij

In artikel 8b van het Besluit Begroting en Verantwoording staat dat het programma de volgende aspecten moeten bevatten:

- a) de doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, ten minste moeten worden toegelicht aan de hand van de bij ministeriele regeling vastgestelde beleidsindicatoren;

¹ Elke GR is verplicht de baten en lasten te splitsen in de voorgeschreven taakvelden, in zowel de begroting als de jaarrekening. Art. 58a Wgr lid2 sub bepaalt dat de Informatie voor derden (IV-3) indeling en dus de taakveldindeling conform de gemeentelijke indeling geldt bij een gemeenschappelijke regeling van gemeente en provincie. Het overzicht van geraamde baten en lasten van de taakvelden is een verplichte paragraaf. Voor het RAR is het Overzicht van geraamde baten en lasten van het taakveld Overhead 0.4 verplicht.

Dit is niet van toepassing voor het RAR omdat er voor de maatschappelijke effecten van het RAR geen verplichte indicatoren zijn voorgeschreven.

- b) de wijze waarop men die effecten streeft te bereiken en de betrokkenheid hierbij van de Verbonden Partij.

Hiervoor wordt verwezen naar de eerdergenoemde doelstellingen en het beleidsplan van het RAR.

Overzicht van incidentele baten en lasten 2025-2028

In de programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 is voor een bedrag van € 200.000,- (zijnde elk jaar een bedrag van € 50.000,-) aan lasten opgenomen voor digitaliseringsprojecten en de doorontwikkeling van het e-depot. Deze lasten worden gedekt door de onttrekking aan de bestemmingsreserve e-depot en bestemmingsreserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering. Deze projecten dragen bij aan het wegwerken van de achterstanden die de afgelopen jaren zijn ontstaan o.a. als gevolg van corona en lastig vervulbare vacatures als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt. Voor de daadwerkelijke realisatie van deze projecten geldt dat deze afhankelijk zijn van de mogelijke beschikbaarheid van externe krachten en/of dienstverleners in onze branche. Mogelijk dat deze projecten hierdoor naar achteren kunnen verschuiven.

Daarnaast is er voor de jaren 2026, 2027 en 2028 opgenomen dat de lasten van afschrijving van de vernieuwde website worden gedekt door onttrekkingen aan de reserve website. Elk jaar een onttrekking van € 12.500,-.

Overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves en voorzieningen

Dit overzicht is terug te vinden in bijlage 2. Hierin zijn de onttrekkingen uit de reserves opgenomen zoals hierboven is benoemd.

Daarnaast is hierin opgenomen dat we elk jaar een dotatie uit de exploitatie doen aan de voorziening Publicatiefond van € 2.500,-, zodat dit fonds in omvang voldoende blijft om de komende jaren bijdrages te kunnen leveren aan historische publicaties en/of activiteiten van onze erfgoedpartners in de regio. Ook is opgenomen dat de onttrekkingen uit deze voorziening elk jaar circa € 4.000,- zal zijn. Dit is natuurlijk afhankelijk van de in dat jaar voorhanden zijnde projecten op dit vlak.

3 Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) stelt regels aan welke paragrafen er in de begroting moeten zijn en wat daarin aan de orde komt.

De paragrafen in de begroting geven een dwarsdoorsnede van een aantal aspecten. Ze gaan over onderwerpen die in de gehele begroting terug te vinden zijn en waaraan politieke of financiële risico's verbonden zijn. De paragrafen geven het Algemeen Bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten op een andere manier dan het begrotingsprogramma inzicht in de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling RAR.

In deze programmabegroting zijn de volgende paragrafen opgenomen:

- ◆ Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- ◆ Onderhoud kapitaalgoederen
- ◆ Financiering
- ◆ Bedrijfsvoering

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

3.1.1 Weerstandsvermogen

De doelen van het RAR, met betrekking tot het weerstandsvermogen en risicobeheersing, zijn als volgt geformuleerd:

- we zorgen voor een solide financieel beleid met een transparant inzicht in de kosten en geldstromen;
- we zorgen voor een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming;
- onze planning- en control cyclus is zo ingericht dat het DB en het AB de sturings- en verantwoordingsinformatie krijgen die ze nodig hebben.

Het RAR hanteert de volgende uitgangspunten voor het risicomanagement:

- het RAR wil de continuïteit van de organisatiedoelen waarborgen en de vermogenspositie beschermen;
- het RAR wil actief haar risico's beheersen en kunnen opvangen en wil voorkomen dat incidentele tegenvallende financiële resultaten verhaald moeten worden op de gemeenten;
- tegelijkertijd streeft het RAR naar het zo laag mogelijk houden van de algemene reserve.

In 2023 zijn aan de hand van een uitgebreide risicosessie actuele risico's voor het RAR geïdentificeerd en is het rapport Risicomanagement & Weerstandsvermogen uit 2020 onder de loop genomen. De uitkomsten uit deze sessies zijn vastgelegd in de Beleidsnota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2024 – 2028, van datum 24-11-2023. In de bijlage is deze nota toegevoegd. Hieronder treft u een samenvatting van de uitkomsten uit deze nota. De inhoudelijke toelichting op de risico's is te vinden in de beleidsnota in de bijlage.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- a) de **benodigde** weerstandscapaciteit, zijnde alle risico's waarvoor geen directe maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie en
- b) de **beschikbare** weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

Het weerstandsvermogen wordt berekend door de uitkomst van de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de uitkomst van de benodigde weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt de ratio weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit (middelen)}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit (risico's)}}$$

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, is vastgesteld welke ratio het RAR nastreeft. Hiertoe is gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel.

Ratio weerstandsvermogen	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

De geldende ratio van het weerstandsvermogen is door het Algemeen Bestuur van het RAR in 2014 vastgesteld op minimaal 1. Het RAR streeft zodoende naar een weerstandsvermogen welke minimaal **voldoende** is.

Benodigd weerstandscapaciteit (risico's)

Hieronder de identificeerde risico's met de omvang van hun capaciteit op basis van het restrisico en kansberekening.

Risico	Kans	Verwachtingswaarde	Capaciteit
Politiek bestuurlijk en maatschappelijk Uittreding van een deelnemer of beëindiging van een overeenkomst	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Afhankelijkheid specialistische leveranciers	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Calamiteiten met schade aan gebouw en archief	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Cybercriminaliteit	0,4	€ 100.000	€ 40.000
Juridisch Naleven van de wet- en regelgeving	0,2	€ 50.000	€ 10.000
Totaal aan risico's			€ 200.000

Beschikbaar weerstandscapaciteit (middelen)

Hieronder de stand van de beschikbare middelen om niet begrote kosten te dekken. Hierin dient de algemene reserve (ofwel weerstandsvermogen) als buffer ter afdekking van risico's en om incidentele tegenvallers op te vangen. De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan een bepaalde bestemming (doelstelling) is gegeven en derhalve voor het realiseren van die doelstelling geoormerkt is. Hierin is een onderscheid tussen beklemden en de niet-beklemden bestemmingsreserves. Waarbij de beklemden reserves geen onderdeel kunnen uitmaken van het beschikbare weerstandscapaciteit.

Reserves	Omvang reserve per 31-12-2023	Beschikbaar weerstands-capaciteit					
		per 31-12-2023	per 31-12-2024	per 31-12-2025	per 31-12-2026	per 31-12-2027	per 31-12-2028
Algemene reserve							
Algemene reserve/ Weerstandsvermogen	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000
Bestemmingsreserves							
Reserve E-depot	€ 58.021	€ 58.021	€ 48.021	€ 38.021	€ 28.021	€ 18.021	€ 8.021
Reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering	€ 200.848	€ 200.848	€ 160.848	€ 120.848	€ 80.848	€ 40.848	€ 848
Reserve Website (beklemd reserve)	€ 100.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 569.869	€ 469.869	€ 419.869	€ 369.869	€ 319.869	€ 269.869	€ 219.869
Ratio		2.4	2.1	1.9	1.6	1.4	1.1

Sinds 2022 is de algemene reserve/het weerstandsvermogen voldoende toereikend om de volledige benodigde weerstandscapaciteit te dekken (ratio van 1,0). Mede hierom zijn sinds 2022 de bestemmingsreserves inzetbaar voor hun eigen bestemming. Conclusie is dat voor de jaren 2023 tot en met 2028 het weerstandsvermogen minimaal **voldoende** is voor het opvangen van de risico's.

3.1.2 Kengetallen

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de volgende kengetallen in de begroting verplicht gesteld.

De kengetallen van het RAR staan in onderstaande tabel:

Kengetallen	R 2021	R 2022	R 2023	B 2024	B 2025	B 2026	B 2027	B 2028
1A Netto schuldquote	183	161	148	149	145	137	131	122
1B Netto schuldquote gecorr. alle verstrekte leningen	183	161	148	149	145	137	131	122
2 Solvabiliteitsratio	6,7	7	7,5	6,3	6,0	5,5	4,9	4,3
3 Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
4 Structurele exploitatieruimte	4	7	2	0	0	0	0	0
5 Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Voor het RAR zijn inmiddels (meerjarige) ervaringscijfers beschikbaar. Zichtbaar is de dalende trend van de netto schuldquote van 183 in 2021 naar 145 in 2025. Dit is een positieve ontwikkeling, immers hoe lager dit kengetal des te minder is de afhankelijkheid van vreemd vermogen. De schuldquote geeft namelijk de mate aan waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. De solvabiliteitsratio laat na 2023 een licht dalende trend zien: van 7,5 in 2023 naar 6,0 in 2025. Dit duidt op een lichte daling in de financiële weerbaarheid, maar deze is nog niet onvoldoende. In dit kader is het van belang het eigen vermogen niet onder het niveau van het weerstandsvermogen te laten komen, om ook adequaat met risico's om te kunnen blijven gaan (zie ook de paragraaf weerstandsvermogen).

De structurele exploitatieruimte geeft aan in hoeverre het RAR in staat is structureel de eigen lasten te dragen. Dit kengetal moet neutraal of positief zijn. Neutraal betekent dat de lasten en baten in de exploitatiebegroting met elkaar in evenwicht zijn. De trend laat zien dat er sprake is van een stabiele neutrale exploitatieruimte.

3.2 Kapitaalgoederen

De paragraaf kapitaalgoederen betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen en de benodigde investeringen in kapitaalgoederen voor de komende jaren. Voor het RAR betreft dit in elk geval het gebouw als ook de inventaris en de ICT-middelen die in eigendom zijn. Hierna in het kort per onderdeel de beleidskaders en de financiële consequenties welke zijn opgenomen in de begroting.

Gebouw en afschrijving

Het RAR is sinds 2012 eigenaar van haar deel van het gezamenlijk met Thius gerealiseerde pand. In de staat van activa zijn de investeringen van het gebouw van het RAR opgenomen. Het betreft de investeringen nieuwbouw en de investering uitbreiding archiefdepot. De investeringen worden op basis van annuïteiten afgeschreven.

Onderhoud gebouw

Regulier en groot onderhoud gebeurt door de VvE op basis van het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) wat gezamenlijk binnen de VvE is opgesteld. Jaarlijks wordt door het RAR een bedrag betaald aan de VvE voor de uitvoering van het MJOP. In het MJOP is rekening gehouden met de bouwkosten index inflatie en heeft een looptijd van 30 jaar. De Meerjarenonderhoudsbegroting (MJOB) wordt tweejaarlijks geactualiseerd. Hierin worden uiteraard nieuwe technologische ontwikkelingen meegenomen.

Investeringen bedrijfsmiddelen

In de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 is rekening gehouden met de benodigde investeringen in bedrijfsmiddelen. Hierbij is onderscheid gemaakt in inventaris, ICT-middelen en vanaf 2026 ook de vernieuwing van de website. Voor deze bedrijfsmiddelen is een investeringsbegroting gemaakt voor de jaren 2024-2030. De investeringen zijn per jaar opgenomen in de staat van activa en worden op basis van lineaire afschrijving jaarlijks afgeschreven. Hierbij hanteren we afschrijftermijnen die passen bij de economische levensduur van het bedrijfsmiddel, waardoor de kosten zo evenredig mogelijk worden verdeeld over de gebruiksduur. Hieronder in het kort per onderdeel de begrotingsaspecten in de periode 2025 tot 2028.

Foto RAR: ondertekening van e-depot dienstverlening met BveB

Inventaris

De inventaris welke dateert uit 2012 is sinds 2022 volledig afgeschreven. En hoewel er vanaf 2023 in de begroting was voorzien in vervanging van deze inventaris, is er vooralsnog voor gekozen deze vervanging enige tijd uit te stellen en alleen daar waar nodig is vervanging uit te voeren. Dit kan omdat, door zorgvuldige gebruik en goed onderhoud, de huidige staat van een aanzienlijk deel van de inventaris nog goed genoeg is om langer mee te kunnen. Dit levert komende jaren (tijdelijk) een verlaging van de lasten als gevolg van lagere afschrijvingen. In de begroting zijn in de jaren 2024 - 2028 investeringen opgenomen voor het vervangen van de keuken en kantine ruimten als ook vervanging van kantoormeubilair welke wel aan vervanging toe is. Deze investeringen (in totaal over 5 jaar ca. € 180.000,-) worden na aanschaf op de balans voorzien als activa en zijn als jaarlijkse

afschrijvingen in de exploitatiebegroting opgenomen. De afschrijvingen zijn opgenomen onder huisvestingskosten.

ICT-middelen

In de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 is rekening gehouden met de benodigde ICT-investeringen. Dit zijn investeringen zoals de periodiek terugkerende vervanging en benodigde vernieuwing van aanwezige ICT apparatuur en infrastructuur. Deze investeringen (in totaal over 4 jaar ca. € 235.000,-) worden na aanschaf op de balans voorzien als activa en zijn als jaarlijkse afschrijvingen in de exploitatiebegroting opgenomen. De afschrijvingen zijn opgenomen onder automatiseringskosten.

Website

Ook de website is een onlosmakelijk deel van de dienstverleningstaken van het RAR. In het jaar 2025 is een vernieuwing van de website noodzakelijk (om de 8 jaar). Deze investering (circa € 100.000,-) wordt op de balans voorzien als activa en zijn als jaarlijkse afschrijvingen in de exploitatiebegroting opgenomen. Hiervoor is een bestemmingsreserve gerealiseerd waar de komende jaren de afschrijvingslasten uit onttrokken kunnen worden.

3.3 Financiering

In de paragraaf financiering komen zoals, de naam al aangeeft, de aspecten rond de financiering aan de orde. In dit kader is het verplicht om onder meer te voldoen aan de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO).

Geldleningen

De geldmiddelen bestaan uit middelen in de rekening-courant en de corresponderende deposito-rekeningen. In 2008 zijn twee vaste geldleningen voor de toenmalige nieuwbouw afgesloten en deze zijn in 2009 opgenomen. Omdat de investeringskosten voor de nieuwbouw lager uit zijn gevallen, is de depotuitbreiding met een deel van de overblijvende financiële middelen gefinancierd.

Rentelasten, renteresultaat en toerekening van rente

De aan het programma toe te rekenen rente wordt bepaald door de externe rente die bestaat uit de rente die wordt betaald over afgesloten leningen.

Beide leningen zijn annuïteitenleningen met een vaste rente gedurende de gehele looptijd.

Lening A heeft een hoofdsom van € 2 miljoen en een looptijd van 20 jaar. De rente is gedurende de gehele looptijd 4,73%. Lening B heeft een hoofdsom van € 8 miljoen en een looptijd van 40 jaar. De rente is gedurende de gehele looptijd 4,78%. In de toerekening van rente aan de investeringen wordt uitgegaan van 4,75%.

Kapitaallasten

De looptijd en de aflossing van de beide leningen lopen gelijk aan de kapitaallastenberekening voor de investering van de nieuwbouw.

Garantstelling deelnemende gemeenten aan BNG

De deelnemende gemeenten staan op basis van artikel 26, lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling voor de geldleningen garant bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

Berekening van het EMU² -saldo

Berekening EMU saldo	2024	2025	2026	2027	2028
Exploitatie saldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, art 17c)	-€ 50.000	-€ 50.000	-€ 62.500	-€ 62.500	-€ 62.500
Afschrijvingen ten laste van exploitatie	-€ 180.156	-€ 204.595	-€ 241.168	-€ 242.283	-€ 255.743
Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	€ 167.400	€ 196.200	€ 52.500	€ 113.800	€ 23.300
Betalingen ten laste van de voorzieningen	-€ 43.239	-€ 15.743	-€ 15.743	-€ 15.743	-€ 15.743
Berekend EMU saldo	-€ 105.996	-€ 74.138	-€ 266.911	-€ 206.726	-€ 310.686

Financieringspositie

Financieringsbehoefte	2024	2025	2026	2027	2028
A. Investerings netto	€ 167.400	€ 196.200	€ 52.500	€ 113.800	€ 23.300
B. Afschrijvingen -/-	€ 180.156	€ 204.595	€ 241.168	€ 242.283	€ 255.743
C. Aflossingen leningen	€ 257.705	€ 270.932	€ 284.051	€ 297.805	€ 341.587
Nieuw op te nemen leningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1
Vaste schuld 31-12	€ 7.097.472	€ 6.826.540	€ 6.542.490	€ 6.244.685	€ 5.903.098

Kasgeldlimiet

Het kasgeldlimiet wordt berekend op basis van 8,5% van het begrotingstotaal. De ontwikkeling van de kasgeldlimiet voor de komende jaren is als volgt:

Berekening kasgeld	2024	2025	2026	2027	2028
Totale lasten c.q. begrotingstotaal	€ 3.219.669	€ 3.317.290	€ 3.426.998	€ 3.552.885	€ 3.680.449
Percentage regeling	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet	€ 273.672	€ 281.970	€ 291.295	€ 301.995	€ 312.838

Het RAR zal, gelet op liquiditeitspositie, geen gebruik hoeven te maken van het kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Om de (rente) risico's op de leningenportefeuille te beheren, is de renterisiconorm van toepassing. Deze norm heeft als uitgangspunt dat de aflossingen en/of renteherziening in enig jaar nooit meer mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Deze norm is gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden. In de tabel is onder regel 5a is te zien dat het RAR voor de jaren 2025-2028 ruimschoots binnen de gestelde norm blijft.

Renterisico	2024	2025	2026	2027	2028
1 Renteherzieningen op vaste schuld	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2 Aflossingen	€ 257.705	€ 270.932	€ 284.051	€ 297.805	€ 341.587
3 Renterisico (1+2)	€ 257.705	€ 270.932	€ 284.051	€ 297.805	€ 341.587
4 Renterisiconorm	€ 643.934	€ 663.458	€ 685.400	€ 710.577	€ 736.090
5a Ruimte onder renterisiconorm (4<3)	€ 386.228	€ 392.526	€ 401.349	€ 412.772	€ 394.503
5b Overschrijding renterisiconorm (3>4)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Berekening renterisiconorm	2024	2025	2026	2027	2028
4 Totale lasten	€ 3.219.669	€ 3.317.290	€ 3.426.998	€ 3.552.885	€ 3.680.449
4b Norm	20%	20%	20%	20%	20%
4 Renterisiconorm	€ 643.934	€ 663.458	€ 685.400	€ 710.577	€ 736.090

² EMU saldo is het financieringssaldo minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking, uitgedrukt in geld, van een overheid die lid is van de Europese Monetaire Unie (EMU).

3.4 Bedrijfsvoering

Uitgangspunt formatie en personeelskosten

De personele formatie en de bijbehorende salariskosten voor de begroting 2025 worden geraamd op basis van de actuele personele formatie en personeelsplanning van peildatum maart 2024 (ten tijde van het opstellen van de begroting). De samenstelling van ons personeelsbestand betreft een mix van aantal zeer ervaren en deskundige medewerkers in combinatie met een grotere groep jonge talenten. Dit brengt met zich mee dat dit jonge personeelsbestand in potentie veel ruimte heeft in groei en daarmee als consequentie financiële groei. Omwille van de financiële situatie van onze gemeenten en het beroep wat op ons is gedaan, hebben wij onze personele kosten zeer behoudend begroot en daarmee niet op de max van schaal. In deze uitdagende arbeidsmarkt met veel personeelsverloop, brengt dit wel enige kwetsbaarheid met zich mee bij het opvullen van vrijgekomen vacatures.

Sinds meerdere jaren maakt het RAR gebruik van de diensten van de Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe (BvoWB) inzake de personeels- en salarisadministratie via een dienstverlenings-overeenkomst.

Ontwikkelingen formatie en personeelskosten

De formatie op 01-03-2024 is 23,19 fte. Voor de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 van het RAR is de verwachte formatie ontwikkeling als volgt:

Functie	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Directeur/streekarchivaris	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Adjunct-directeur	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Ondersteuning	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56
Medewerkers	20,63	21,19	22,35	22,35	22,35	22,35
Totaal	23,19	23,75	24,91	24,91	24,91	24,91

Foto RAR: collega's Fenne en Tanja bij inventarisatie project

Ziektevervanging

Verzuim wordt in eerste instantie opgevangen in de eigen organisatie. In de begroting 2025 is voor een bedrag van € 27.800,- rekening gehouden met vervanging wegens ziekte (1,5% van de loonsom).

Inhuur tijdelijk personeel

Inhuur van tijdelijk personeel vindt deels plaats binnen het bestaande loonkostenbudget uit de vrijval van personeelskosten van niet of niet direct ingevulde vacatures. Daarnaast is in de begroting 2025 voor de inhuur van tijdelijk personeel een bedrag van € 33.650,- opgenomen.

Werkzaam

Voor 2025 zijn de kosten in de begroting opgenomen voor de inhuur via Werkzaam van 1,9 fte.

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Het RAR dient vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in de begroting in te gaan op de zogenaamde jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig dan wel voormalig personeel. Het BBV schrijft voor dat jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume via de exploitatie moeten lopen. Als de verplichtingen niet van een vergelijkbaar volume zijn, dan moet hiervoor een voorziening worden getroffen. Bij het RAR is daarvan geen sprake.

Financiële begroting

In dit deel:

- Het overzicht van baten en lasten en de toelichting
- De uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

5 Financiële begroting

5.1 Overzicht van de baten en lasten en de toelichting³

	Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
Omschrijving programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Archiefbeleid															
<i>Programma Archiefbeleid</i>	€ 207.660	€ 103.550	-€ 104.110	€ 338.867	€ 93.370	-€ 245.497	€ 358.085	€ 97.750	-€ 260.335	€ 364.591	€ 101.770	-€ 262.821	€ 361.259	€ 105.960	-€ 255.299
<i>Personeelskosten - programma</i>	€ 1.357.610	€ 0	-€ 1.357.610	€ 1.551.805	€ 0	-€ 1.551.805	€ 1.599.428	€ 0	-€ 1.599.428	€ 1.700.257	€ 0	-€ 1.700.257	€ 1.807.811	€ 0	-€ 1.807.811
<i>Overige personeelskosten</i>	€ 59.810	€ 0	-€ 59.810	€ 57.980	€ 0	-€ 57.980	€ 58.900	€ 0	-€ 58.900	€ 59.850	€ 0	-€ 59.850	€ 60.810	€ 0	-€ 60.810
<i>Huisvestingskosten</i>	€ 952.129	€ 14.242	-€ 937.887	€ 865.483	€ 18.352	-€ 847.131	€ 863.586	€ 18.422	-€ 845.164	€ 855.384	€ 18.492	-€ 836.892	€ 847.639	€ 18.562	-€ 829.077
<i>Organisatie, beheer & administratie</i>	€ 46.460	€ 0	-€ 46.460	€ 59.730	€ 0	-€ 59.730	€ 61.350	€ 0	-€ 61.350	€ 63.020	€ 0	-€ 63.020	€ 64.720	€ 0	-€ 64.720
<i>Automatiseringskosten</i>	€ 281.410	€ 0	-€ 281.410	€ 132.000	€ 6.160	-€ 125.840	€ 149.910	€ 6.260	-€ 143.650	€ 149.840	€ 6.360	-€ 143.480	€ 152.300	€ 6.460	-€ 145.840
<i>Rente- en financiering</i>	€ 10.240	€ 0	-€ 10.240	€ 1.000	€ 10.000	€ 9.000	€ 1.030	€ 10.000	€ 8.970	€ 1.060	€ 10.000	€ 8.940	€ 1.090	€ 10.000	€ 8.910
Totaal programma's	€ 2.915.319	€ 117.792	-€ 2.797.527	€ 3.006.865	€ 127.882	-€ 2.878.983	€ 3.092.289	€ 132.432	-€ 2.959.857	€ 3.194.002	€ 136.622	-€ 3.057.380	€ 3.295.629	€ 140.982	-€ 3.154.647
Algemene dekkingsmiddelen	€ 0	€ 3.051.877	€ 3.051.877	€ 0	€ 3.139.408	€ 3.139.408	€ 0	€ 3.232.066	€ 3.232.066	€ 0	€ 3.353.763	€ 3.353.763	€ 0	€ 3.476.967	€ 3.476.967
Overhead															
<i>Personeelskosten - overhead</i>	€ 298.320	€ 0	-€ 298.320	€ 304.425	€ 0	-€ 304.425	€ 328.609	€ 0	-€ 328.609	€ 352.683	€ 0	-€ 352.683	€ 378.520	€ 0	-€ 378.520
Heffing VPB	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onvoorzien	€ 6.030	€ 0	-€ 6.030	€ 6.000	€ 0	-€ 6.000	€ 6.100	€ 0	-€ 6.100	€ 6.200	€ 0	-€ 6.200	€ 6.300	€ 0	-€ 6.300
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	€ 3.219.669	€ 3.169.669	-€ 50.000	€ 3.317.290	€ 3.267.290	-€ 50.000	€ 3.426.998	€ 3.364.498	-€ 62.500	€ 3.552.885	€ 3.490.385	-€ 62.500	€ 3.680.449	€ 3.617.949	-€ 62.500
Toevoeging/onttrekking aan reserves:	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Reserve Weerstandsvermogen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve E-depot	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 0	€ 10.000	€ 10.000
Reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering	€ 0	€ 40.000	€ 40.000	€ 0	€ 40.000	€ 40.000	€ 0	€ 40.000	€ 40.000	€ 0	€ 40.000	€ 40.000	€ 0	€ 40.000	€ 40.000
Reserve Inventarisatie achterstanden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve Website	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 12.500	€ 12.500	€ 0	€ 12.500	€ 12.500	€ 0	€ 12.500	€ 12.500
Subtotaal mutaties reserves	€ 0	€ 50.000	€ 50.000	€ 0	€ 50.000	€ 50.000	€ 0	€ 62.500	€ 62.500	€ 0	€ 62.500	€ 62.500	€ 0	€ 62.500	€ 62.500
Geraamde resultaat			€ 0			€ 0			€ 0			€ 0			€ 0
(In de saldokolommen geldt: - = nadelig en + = voordelig)															

³ Voor de verschuivingen in de kostencategorieën onder het programma archiefbeleid zie toelichting paragraaf 2.3

5.2 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting

De uiteenzetting van de financiële positie bevat informatie over de balansposten in de begroting. Deze uiteenzetting moet op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording de volgende onderdelen bevatten:

- a. een raming voor het begrotingsjaar van de financiële gevolgen van het bestaande en het nieuwe beleid dat in het programma is opgenomen;
- b. een geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar, die ten minste de posten bevat om een het EMU-saldo te kunnen berekenen;
- c. het EMU-saldo over het vorig begrotingsjaar en de berekening van het geraamde bedrag over het begrotingsjaar alsmede het jaar volgend op het begrotingsjaar.

Afzonderlijke aandacht wordt ten minste besteed aan:

- d. de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- e. de investeringen, onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut;
- f. de financiering;
- g. de stand en het verloop van de reserves;
- h. de stand en het verloop van de voorzieningen.

Ad a. Bestaande en nieuwe beleid

In de begroting 2025 is geen nieuw beleid opgenomen. De toelichting hierop is opgenomen in Hoofdstuk 1, programma archiefbeleid.

Ad b. en c. Geprognosticeerde begin- en eindbalans

Deze balans is opgenomen in bijlage 1.

Ad d. Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Deze informatie is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

Ad e. Investeringen

In de programmabegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 zijn investeringen opgenomen met betrekking tot ICT, website en inventaris. Deze informatie is opgenomen in de paragraaf 3.2 Kapitaalgoederen.

Ad f. Financiering

Deze informatie is opgenomen in de paragraaf financiering.

Ad g. en h. Reserves en voorzieningen

Het overzicht van reserves en voorzieningen voor de jaren 2025-2028 is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2025-2028

	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
ACTIVA						
Materiele vaste activa						
Gebouwen en terreinen	€ 5.436.269	€ 5.279.000	€ 5.114.263	€ 4.941.703	€ 4.766.203	€ 4.589.941
Inventaris	€ 10.058	€ 126.000	€ 125.046	€ 111.040	€ 147.035	€ 128.029
ICT	€ 59.750	€ 122.701	€ 145.616	€ 156.014	€ 179.538	€ 154.863
Website			€ 100.000	€ 87.500	€ 75.000	€ 62.500
	€ 5.506.077	€ 5.527.701	€ 5.484.925	€ 5.296.258	€ 5.167.775	€ 4.935.332
Vlottende activa						
Vorderingen						
Debiteuren	€ 50.204	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Overlopende activa	€ 17.289	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
	€ 67.493	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000
Liquide middelen	€ 3.065.499	€ 2.520.378	€ 2.234.721	€ 2.061.095	€ 1.813.530	€ 1.626.143
Totaal activa	€ 8.639.069	€ 8.103.080	€ 7.774.646	€ 7.412.353	€ 7.036.305	€ 6.616.475
PASSIVA						
Eigen Vermogen						
Reserves	€ 569.869	€ 507.656	€ 469.869	€ 407.369	€ 344.869	€ 282.369
Resultaat boekjaar	€ 74.938					
	€ 644.807	€ 507.656	€ 469.869	€ 407.369	€ 344.869	€ 282.369
Vreemd vermogen	€ 347.221	€ 307.952	€ 288.238	€ 272.495	€ 256.752	€ 241.009
Langlopende schulden	€ 7.097.472	€ 6.826.540	€ 6.542.490	€ 6.244.685	€ 5.903.098	€ 5.653.870
Kortlopende schulden						
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden	€ 257.705	€ 270.933	€ 284.050	€ 297.805	€ 341.587	€ 249.228
Crediteuren	€ 26.288	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
Belastingen en premies sociale verzekeringen	€ 229.557	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Overige passiva	€ 36.018	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
	€ 549.569	€ 460.933	€ 474.050	€ 487.805	€ 531.587	€ 439.228
Totaal passiva	€ 8.639.069	€ 8.103.080	€ 7.774.647	€ 7.412.354	€ 7.036.306	€ 6.616.476

Bijlage 2: Overzicht van reserves en voorzieningen 2025-2028

	Stand 31-12-2023	Mutaties 2024	Stand 31-12-2024	Mutaties 2025	Stand 31-12-2025	Mutaties 2026	Stand 31-12-2026	Mutaties 2027	Stand 31-12-2027	Mutaties 2028	Stand 31-12-2028
Voorziening/vreemd vermogen											
Voorziening Publicatiefonds	€ 28.136	-€ 1.500	€ 26.636	-€ 1.500	€ 25.136	-€ 1.500	€ 23.636	-€ 1.500	€ 22.136	-€ 1.500	€ 20.636
Voorziening Metamorfose	€ 27.496	-€ 27.496	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Voorziening Egalisatie kapitaallasten WKO	€ 291.588	-€ 14.243	€ 277.345	-€ 14.243	€ 263.102	-€ 14.243	€ 248.859	-€ 14.243	€ 234.616	-€ 14.243	€ 220.373
Totaal voorzieningen	€ 347.220	-€ 43.239	€ 303.981	-€ 15.743	€ 288.238	-€ 15.743	€ 272.495	-€ 15.743	€ 256.752	-€ 15.743	€ 241.009
Reserves/eigen vermogen											
Reserve Weerstandsvermogen	€ 211.000	€ 0	€ 211.000	€ 0	€ 211.000	€ 0	€ 211.000	€ 0	€ 211.000	€ 0	€ 211.000
Reserve E-depot	€ 58.021	-€ 10.000	€ 48.021	-€ 10.000	€ 38.021	-€ 10.000	€ 28.021	-€ 10.000	€ 18.021	-€ 10.000	€ 8.021
Reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering	€ 200.848	-€ 40.000	€ 160.848	-€ 40.000	€ 120.848	-€ 40.000	€ 80.848	-€ 40.000	€ 40.848	-€ 40.000	€ 848
Reserve Website	€ 100.000	€ 0	€ 100.000	€ 0	€ 100.000	-€ 12.500	€ 87.500	-€ 12.500	€ 75.000	-€ 12.500	€ 62.500
Totaal reserve	€ 569.869	-€ 50.000	€ 519.869	-€ 50.000	€ 469.869	-€ 62.500	€ 407.369	-€ 62.500	€ 344.869	-€ 62.500	€ 282.369

Bijlage 3: Format voor de begroting van de deelnemende gemeenten

Informatie voor deelnemende gemeenten over de effecten en de betrokkenheid hierbij van de gemeenschappelijke regeling RAR

1. Naam	Regionaal Archief Rivierenland
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
3. Adres en Vestigingsplaats	J.S. de Jongplein 3, 4001 WG Tiel
4. Doelstelling en openbaar belang	Het Regionaal Archief heeft tot doel het binnen het samenwerkingsgebied vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis en vervult daartoe de volgende taken: a) de zorg voor en het beheren van de in de archiefwerkplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers; b) het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemers voor zover deze niet zijn overgebracht; c) de zorg voor het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van instanties die niet bestuurlijk in de regeling participeren en waaraan op contractbasis diensten worden verleend, en d) het stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie relevant bronnenmateriaal op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis.
5. Relatie met taakveld overhead	De bijdrage aan het RAR is voor de gemeenten een last die verantwoord wordt op Taakveld 0.4 Overhead (zie paragraaf 2.3.2 Overzicht van de kosten van Overhead).
6. Deelnemende gemeenten	Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.
7. Bestuurlijk belang	De deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen en het Dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Archief Rivierenland. Daarnaast zijn raadsleden betrokken bij de AB-vergaderingen via een BOV-constructie (beeldvormende en oordeelsvormende vergadering).
8. Financieel belang	Het aan het RAR ter beschikking gesteld bedrag is niet verhaalbaar als het RAR failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
9. Eigen Vermogen	Eigen Vermogen per 31-12-2023 : Reserves € 569.869 en een batig saldo € 74.938
10. Vreemd Vermogen	Vreemd Vermogen per 31-12-2023: € 7.994.263
11. Gemeentelijke bijdrage	Voor 2025 is de totale gemeentelijke bijdrage begroot op € 2.939.408 (zie paragraaf 2.3.1 voor de verdeling over de deelnemende gemeenten).
12. Email	info@regionaalarchiefrivierenland.nl
13. Website	www.regionaalarchiefrivierenland.nl
14. Telefoon	Telefoon 0344 - 612 230
15. Risicoprofiel	Laag

Bijlage 4: Beleidsnotitie Risicomanagement en Weerstandsvermogen

**Beleidsnota risicomanagement en
weerstandsvermogen**
2024 - 2028

Auteurs	Letty Kil en Ella Kok-Majewska
Datum	24-11-2023
Ons kenmerk	1628-24248
Versiebeheer/status	Versie 1.0 ter bespreking in het DB 12 februari

Managementsamenvatting

Het Regionaal Archief Rivierenland (RAR) is een gemeenschappelijke regeling waaraan zeven gemeenten in het westelijk Gelders rivierengebied deelnemen en dienstverleningsovereenkomsten heeft met Waterschap Rivierenland en andere gemeenschappelijke regelingen in de regio. Daarnaast doet het Regionaal Archief Rivierenland dienst als historisch informatie- en documentatiecentrum. Bij het realiseren van de doelen en het uitvoeren van haar taak horen kansen en bedreigingen. In het financieel beleid spelen risicomanagement en weerstandsvermogen dan ook een belangrijke rol. Risicomanagement is het geheel van activiteiten en maatregelen gericht op het expliciet en systematisch omgaan met en het beheersen van risico's. Weerstandsvermogen is een element in de financiële houdbaarheid van de begroting en de financiële positie van het Regionaal Archief Rivierenland. In het bijzonder geldt dat het weerstandsvermogen een rol speelt als middel om dreigende onverwachte financiële tegenvallers het hoofd te bieden.

Het risicomanagementbeleid bij het RAR heeft tot doel de continuïteit van de organisatiedoelen te waarborgen en de vermogenspositie beschermen. Het RAR wil actief haar risico's beheersen en kunnen opvangen en wil voorkomen dat incidentele tegenvallende financiële resultaten verhaald moeten worden op de gemeenten. Om dit doel te bereiken worden risico's periodiek geïnventariseerd en onderzocht hoe hier in de bedrijfsvoering op te anticiperen zodat er passende beheersmaatregelen genomen worden. Met de inzet van deze beheersmaatregelen blijft er nog altijd een financieel restrisico over. Op grond van wettelijke voorschriften is het RAR verplicht voorzieningen te vormen om dergelijke kwantificeerbare risico's op te vangen. De beschikbare weerstandscapaciteit van de organisatie zijn de aanwezige middelen om dergelijke restrisico's mee op te vangen. Indien deze in voldoende mate aanwezig zijn heeft het RAR mogelijkheid om ook in ongunstige tijden haar activiteiten te kunnen voortzetten. Deze notitie geeft inzicht in benodigde weerstandscapaciteit op basis van de risico's en zet dit af tegen het beschikbare weerstandscapaciteit in de periode 2024 tot en met 2028.

De conclusies uit deze periodieke inventarisatie van risico's en duiding van weerstandsvermogen zijn:

- Een groot deel van de geïdentificeerde risico's (9 van de 14 risico's) kunnen worden opgevangen in de bedrijfsvoering van de organisatie. Dit zijn veelal risico's die een structureel en/of verplicht karakter hebben en kunnen indien nodig tijdig opgenomen worden in de begrotingscyclus mochten deze zich aandienen;
- Voor de overige geïdentificeerde risico's (5 van de 14 risico's) geldt dat ze incidenteel van aard zijn en veelal om een directe oplossing, dan wel handeling vragen om de gevolgschade te minimaliseren. In eerste instantie dienen dergelijke risico's door het RAR zelf te worden beheerst met behulp van middelen uit de huidige begroting dan wel middels een daarvoor geëigende voorziening ofwel weerstandscapaciteit.
- De beschikbare weerstandscapaciteit over de jaren 2024 tot en met 2028 biedt, gezien de risico's, voldoende weerstandsvermogen.
- Het RAR zorgt middels haar (meerjaren)begroting ervoor dat de beschikbare weerstandscapaciteit niet onder de norm komt te liggen, welke is vastgesteld door het Algemeen Bestuur in 2014.
- Deze nota vraagt tot 2028 niet om een begrotingswijziging ten opzichte van de meerjarenbegroting 2025-2028.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	2
Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	4
1.1 Doelstellingen van deze nota	4
1.2 Totstandkoming van deze nota	4
1.3 Leeswijzer	5
2 Risicomanagement	6
2.1 Wat is risicomanagement?	6
2.2 Risicomanagementbeleid RAR	6
2.3 Risico's en beheersmaatregelen.....	7
2.4 Kwantificeren van risico's.....	8
3 Weerstandsvermogen	9
3.1 Benodigde weerstandscapaciteit	9
3.2 Beschikbare weerstandscapaciteit	9
3.3 Weerstandsvermogen: de ratio en systematiek	11
3.4 Conclusies voor inrichting van het weerstandsvermogen	12
Bijlage 1 : Risico's en beheersmaatregelen.....	13

1 Inleiding

Het Regionaal Archief Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling waaraan 7 gemeenten in het westelijk Gelders rivierengebied deelnemen: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel en dienstverleningsovereenkomsten heeft met Waterschap Rivierenland en andere gemeenschappelijke regelingen in de regio. Daarnaast doet het Regionaal Archief Rivierenland dienst als historisch informatie- en documentatiecentrum. Basis van de regeling is de uitvoering van de Archiefwet waarin het beheer en de beschikbaarstelling van openbare archieven is geregeld. Het RAR heeft als taak deze te bewerken, beheren, bewaren en toegankelijk te maken en houden voor het publiek. Volgens de wet is het RAR ook belast met toezicht op de (nog) niet overgebrachte archieven.

Bij het realiseren van de doelen en het uitvoeren van onze taak horen kansen en bedreigingen. In het financieel beleid spelen risicomanagement en weerstandsvermogen dan ook een belangrijke rol. Risicomanagement is het geheel van activiteiten en maatregelen gericht op het expliciet en systematisch omgaan met en het beheersen van risico's. Weerstandsvermogen is een element in de financiële houdbaarheid van de begroting en de financiële positie van het Regionaal Archief Rivierenland. In het bijzonder geldt dat het weerstandsvermogen een rol speelt als middel om dreigende onverwachte financiële tegenvallers het hoofd te bieden.

1.1 Doelstellingen van deze nota

Deze nota heeft een aantal doelstellingen:

1. Stimuleren en vergroten risicobewustzijn.
Het actief uitvoeren van risicomanagementbeleid, draagt bij aan een vergroot risicobewustzijn van de organisatie. Bewust zijn van onzekerheden en het belang van de beheersing daarvan creëert een structuur van continue analyse, beoordeling en ordening.
2. Inzicht krijgen in de risico's en de eventuele mogelijkheden om deze te beheersen.
Dankzij risicomanagementbeleid worden de risico's inzichtelijk en vormt het de basis voor het beheersen van de risico's: welke risico's verzekeren we, dragen we zelf of stellen we andere beheersmaatregelen voor op?
3. Inzicht in de beschikbare middelen of wel de beschikbare weerstandscapaciteit om de gevolgschade van dergelijke risico's op te kunnen vangen. Alsmede een toets of er voldaan wordt aan de vastgestelde norm voor het benodigde weerstandsvermogen
4. Voldoen aan wettelijke verplichting (BBV).¹

Met deze notitie wordt mede invulling gegeven aan artikel 7, lid 1b van de Financiële verordening Regionaal Archief Rivierenland 2023. Hierin is bepaald dat het Dagelijks Bestuur zorg draagt voor het beheersen van de risico's die kunnen leiden tot financiële gevolgen. In het kader van artikel 10, lid 2 van de eerder genoemde verordening is in het proces tevens stilgestaan bij de frauderisico's en bij mogelijke maatregelen ter voorkoming ervan.

1.2 Totstandkoming van deze nota

Deze nota is tot stand gekomen op basis van de samenwerking met een externe adviseur op het gebied van risicomanagement en weerstandsvermogen. Ten grondslag aan deze nota liggen de eerder geproduceerde notitie over *risicomanagement en weerstandsvermogen* bij het RAR uit 2014 en geüpdatet in 2017 en 2021. Eenzelfde methodiek is ook nu weer gehanteerd en de risico's uit

¹ Volgens het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) en de financiële verordening zijn gemeenten en gemeenschappelijke regelingen verplicht jaarlijks inzicht te geven in de risico's die zij lopen en dienen zij een toelichting te geven op het weerstandsvermogen in de jaarstukken.

deze notities zijn in de inventarisatie meegenomen als input. Het totaal aan actuele risico's is geïventariseerd in een risicosessie die werd gefaciliteerd door de externe adviseur waaraan een speciaal daarvoor samengesteld kernteam van medewerkers deelnam. Vooraf werd ieder van hen gevraagd aan te geven welke risico's zij zagen voor het RAR, in welke mate deze risico's worden beheerst en wat de eventuele financiële gevolgen zouden zijn. Daarbij is gekozen voor een zo ruim mogelijke indeling, teneinde de deelnemers uit te nodigen alle denkbare risico's voor het RAR in ogenschouw te nemen. In de risicosessie zijn vervolgens inzichten en opvattingen uitgewisseld, waarmee een gedeeld inzicht werd verkregen over de risico's van het RAR en over de vervolgstappen die nodig zijn voor verdere beheersing van de risico's. Aan de sessie werd ook deelgenomen door het lid van het Dagelijks Bestuur dat financiën als aandachtsgebied heeft. Zijn rol was die van klankbord voor de andere deelnemers.

De uitkomsten van de risicosessie zijn vervolgens vertaald naar kwantificeerbare risico's die als input hebben gediend voor het benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de methode voor risicomanagement uiteengezet, waarbij wordt ingegaan op risicomanagementbeleid, de geïdentificeerde risico's, de methodiek voor het kwantificeren en beheersen van de risico's. Hoofdstuk 3 gaat in op het weerstandsvermogen, hoe wordt dit berekend en welke hoogte van de weerstandsratio wordt nagestreefd? Ook wordt inzichtelijk gemaakt wat de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit is.

2 Risicomanagement

2.1 Wat is risicomanagement?

Risicomanagement is het periodiek inventariseren van risico's en de mogelijkheid om in de bedrijfsvoering hierop te anticiperen en passende beheersmaatregelen te nemen. Een risico is de kans dat een gebeurtenis zich voordoet. Het gaat dan om die risico's die een wezenlijk (negatief) effect hebben op de (continuïteit van de) bedrijfsvoering. Risicomanagement raakt zowel de financiële als de niet-financiële risico's. Het is geen exacte wetenschap. Wij willen benadrukken dat risico's niet altijd exact te kwantificeren zijn.

2.2 Risicomanagementbeleid RAR

Het risicomanagementbeleid is de basis voor het verankeren van risicomanagement in de organisatie en vormt het kader waarbinnen risicomanagement wordt uitgevoerd. Het beleid is gestoeld op de uitgangspunten van risicomanagement² en wordt periodiek vastgesteld. Elke vier jaar wordt het beleid ten aanzien van risicomanagement en weerstandsvermogen geëvalueerd en zo nodig herzien. Wanneer binnen deze vier jaar actuele ontwikkelingen ertoe leiden dat er behoefte is aan een eerdere herziening, wordt hierop geanticipeerd.

Primair uitgangspunt is dat de deelnemende gemeenten op grond van de gemeenschappelijke regeling uiteindelijk gezamenlijk aansprakelijk zijn voor de financiële resultaten van het RAR. Om de volgende redenen is er voor gekozen om voor het RAR een eigen beleidskaders voor risicomanagement te ontwikkelen en om binnen de gemeenschappelijke regeling financiële weerstand te bouwen:

- Om risico's actief te beheersen en het RAR ook zelf verantwoordelijkheid te laten nemen voor de bedrijfsvoering en de resultaten;
- Op grond van wettelijke voorschriften is het RAR verplicht voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen.

Het RAR hanteert de volgende uitgangspunten voor het risicomanagement:

- Het RAR wil de continuïteit van de organisatiedoelen waarborgen en de vermogenspositie beschermen;
- Het RAR wil actief haar risico's beheersen en kunnen opvangen en wil voorkomen dat incidenteel tegenvallende financiële resultaten verhaald moeten worden op de gemeenten.

² Denk hierbij aan het proces van identificeren van risico's het vaststellen van beheersmaatregelen en het kwantificeren van het restrisico, het uitvoeren van het plan en evalueren.

2.3 Risico's en beheersmaatregelen

In de risicosessie zijn de risico's geïnventariseerd vanuit een zo breed mogelijk aantal invalshoeken en risicocategorieën, te weten:

- Politiek bestuurlijk / maatschappelijk
- Organisatorisch
- Financieel
- Juridisch
- Personeel

Ook is gekeken naar beheersmaatregelen per risico en de mogelijke financiële schade mocht het risico zich voordoen. Het totaal overzicht aan geïdentificeerde risico's is opgenomen in bijlage 1. Totaal zijn er 14 risico's geïdentificeerd als mogelijk risico voor de bedrijfsvoering van het RAR.

De uitkomst van deze risicosessie kunnen als volgt worden samengevat:

- Een groot deel van de risico's (9 stuks) zijn ontwikkelingen van buitenaf die tijdig gesignaleerd kunnen worden en veelal ook een structureel en/of verplicht karakter hebben om hier als RAR op te anticiperen. Wat betekent dat dit tijdig opgenomen kan worden in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben veelal een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten. Van dergelijke risico's is het niet nodig om eventuele (incidentele) gevolgschade op te nemen in het benodigde weerstandscapaciteit (zie bijlage 1 voor de toelichting op deze 9 risico's).
- Het overige deel van de risico's (5 stuks) is niet op deze wijze op te vangen. Voor deze risico's geldt dat ze incidenteel van aard zijn en veelal om een directe oplossing, dan wel handeling vragen om de gevolgschade te minimaliseren. In eerste instantie dienen dergelijke risico's door het RAR zelf te worden beheerst met behulp van middelen uit de huidige begroting dan wel middels een daarvoor geëigende voorziening ofwel weerstandscapaciteit.

Hieronder is van deze 5 risico's die in eerste instantie door het RAR zelf moeten worden beheerst, aangegeven wat de kans van optreden is, alsmede een inschatting van de financiële gevolgen (range van minimaal tot maximaal), indien het risico zich daadwerkelijk voordoet (restrisico).

Risico	Kans	Financieel gevolg (inschatting restrisico)
Politiek bestuurlijk en maatschappelijk Uittreding van een deelnemer of beëindiging van een overeenkomst	Minder dan 1 maal per 5 jaar	€ 300.000 - € 500.000
Organisatorisch Afhankelijkheid specialistische leveranciers	Minder dan 1 maal per 5 jaar	€ 300.000 - € 500.000
Organisatorisch Calamiteiten met schade aan gebouw en archief	Minder dan 1 maal per 5 jaar	€ 300.000 - € 500.000
Organisatorisch Cybercriminaliteit	1 maal per 5 jaar	€ 50.000 - € 150.000
Juridisch Naleven van de wet- en regelgeving	Minder dan 1 maal per 5 jaar	€ 25.000 - € 75.000

Bij het bepalen van het financiële gevolg van het risico's wordt steeds uitgegaan van het restrisico, ofwel: het initiële risico minus de effecten van de beheersmaatregelen. Om tot een weloverwogen besluit te komen in beheersmaatregelen, is steeds de effectiviteit en proportionaliteit van de maatregel in overweging genomen. Zoals in hoeverre is het beïnvloedbaar? Zijn de maatregelen die hieruit voortvloeien ook daadwerkelijk uitvoerbaar en in verhouding tot het resultaat? Is het niet goedkoper om het risico te accepteren in plaats van premie te betalen aan de verzekeraar? Een uitgebreide omschrijving van de beheersmaatregelen per risico is te vinden in bijlage 1.

2.4 Kwantificeren van risico's

In deze paragraaf wordt besproken op welke wijze we de risico's omzetten in gekwantificeerde risico's die te samen de omvang van een weerstandscapaciteit bepalen als middel om dreigende onverwachte financiële tegenvallers het hoofd te kunnen bieden. Tijdens de kwantificering van de risico's wordt steeds uitgegaan van het restrisico, hierin zijn de effecten van de beheersingsstrategie reeds afgetrokken van het initiële risico dat wordt gelopen.

Zoals eerder aangegeven zijn risico's niet altijd exact te kwantificeren. Om deze reden worden de risico's gewaardeerd de hand van een wegingsmethodiek met een klasse voor kans en voor gevolg, zie de tabellen hieronder. Dit is een beproefde methodiek in risicomanagement en geeft inzicht in een te reserveren capaciteit voor de risico's te samen.

Kans		
Klasse	Aantal keren	Kans
1	Minder dan 1 maal per 5 jaar	0,2
2	1 maal per 5 jaar	0,4
3	1 maal per 2 jaar	0,6
4	1 maal per jaar	0,8
5	Meerdere keren per jaar	1,0

Gevolg			
Klasse	Gevolg	Inschatting omvang restrisico	Verwachtingswaarde
1	Zeër klein gevolg	€ 1 – € 25.000	€ 15.000
2	Klein gevolg	€ 25.000 – € 75.000	€ 50.000
3	Gemiddeld gevolg	€ 75.000 – € 125.000	€ 100.000
4	Groot gevolg	€ 125.000 – € 175.000	€ 150.000
5	Zeër groot gevolg	> € 175.000	€ 250.000

Zoals blijkt uit de tabellen, worden er 5 kans- en 5 gevolgklassen gehanteerd. Om tot een inschatting van het risico te komen worden beide scores met elkaar vermenigvuldigd (kans x verwachtingswaarde).

Gekwantificeerde risico's.

Op basis van deze uitgangspunten komen we tot de volgende kwantificering van de risico's. Deze leveren samen een te reserveren capaciteit van € 200.000,-.

Risico	Kans	Verwachtingswaarde	Capaciteit
Politiek bestuurlijk en maatschappelijk Uittreding van een deelnemer of beëindiging van een overeenkomst	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Afhankelijkheid specialistische leveranciers	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Calamiteiten met schade aan gebouw en archief	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Cybercriminaliteit	0,4	€ 100.000	€ 40.000
Juridisch Naleven van de wet- en regelgeving	0,2	€ 50.000	€ 10.000
Totaal aan risico's			€ 200.000

3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van het RAR geeft inzicht in hoeverre zij het vermogen heeft om ook in ongunstige tijden haar activiteiten te kunnen voortzetten. Om tot het weerstandsvermogen te komen dienen we zowel het **benodigde** weerstandscapaciteit (risico's) als de **beschikbare** weerstandscapaciteit (middelen) inzichtelijk te hebben. Hieruit valt meteen de sterke link met risicomanagement op te maken, want: welke ongunstige, financiële gevolgen riskeren wij als organisatie?

In dit hoofdstuk beschrijven we wat we verstaan onder de begrippen weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen, waarbij we tevens een overzicht geven van deze capaciteiten voor het RAR. Vervolgens wordt ingegaan op de hoogte van de ratio en hoe om te gaan met afwijkingen.

3.1 Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is het bedrag dat nodig is om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen. Met andere woorden, de financiële impacts van alle risico's te samen vormen het benodigde weerstandscapaciteit. Hieronder het overzicht van het benodigde weerstandsvermogen van het RAR (uit paragraaf 2.4).

Risico	Kans	Verwachtingswaarde	Capaciteit
Politiek bestuurlijk en maatschappelijk Uittreding van een deelnemer of beëindiging van een overeenkomst.	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Afhankelijkheid specialistische leveranciers	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Calamiteiten met schade aan gebouw en archief	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Cybercriminaliteit	0,4	€ 100.000	€ 40.000
Juridisch Naleven van de wet- en regelgeving	0,2	€ 50.000	€ 10.000
Totaal aan risico's			€ 200.000

3.2 Beschikbare weerstandscapaciteit

De middelen en mogelijkheden waarover het RAR beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, behelst de beschikbare weerstandscapaciteit. Het is een buffer die ervoor zorgt dat de organisatiedoelstellingen, het bestaande beleid en het voorzieningenniveau niet direct in gevaar komen wanneer risico's werkelijkheid worden.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat bij het RAR bestaan uit de volgende componenten:

1. Eigen vermogen in de vorm van reserves

In het eigen vermogen kent het RAR twee type reserves.

De eerste is de algemene reserve welke als buffer dient ter afdekking van risico's en om incidentele tegenvallers op te vangen (bij het RAR heet deze reserve dan ook 'Weerstandsvermogen').

De tweede is de bestemmingsreserves. Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan een bepaalde bestemming (doelstelling) is gegeven en derhalve voor het realiseren van die doelstelling geormerkt is. Binnen de bestemmingsreserves zijn er een tweetal categorieën te onderscheiden. De zogenaamde beklemd bestemmingsreserves en de niet-beklemd bestemmingsreserves.

Beklemde bestemmingsreserves

De bekleemde bestemmingsreserves zijn bestemmingsreserves waar als gevolg van eerder besluitvorming een harde claim op ligt en dus geen onderdeel vormen van de beschikbare weerstandscapaciteit. Reserves ter afdekking van de kapitaallasten van investeringen zoals bij de reserve 'Website' zijn voorbeelden hiervan.

Niet bekleemde bestemmingsreserves

De niet bekleemde bestemmingsreserves zijn bestemmingsreserves waar geen harde claim op ligt. Deze reserves vormen wel onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit. Voorbeelden van dergelijke reserves zijn de bestemmingsreserve als 'E-depot' en 'Digitalisering en bedrijfsvoering'. Deze reserves hebben uiteraard een doel, maar hier liggen nog geen concrete claims op.

2. Post voor onvoorzien in de begroting

De begroting van het RAR bevat een verplichte post voor onvoorziene lasten vanuit de verslaggevingsvoorschriften. Deze is jaarlijks ca. € 5.000 (op basis van de begroting 2022). De post onvoorzien heeft als doel onvoorziene uitgave op te vangen. Gezien de geringe omvang van deze post tellen we deze niet mee in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Voor de berekening van de weerstandscapaciteit wordt de algemene reserve en de niet bekleemde bestemmingsreserves meegeteld. Waarbij voor de niet bekleemde bestemmingsreserves geldt dat er in de begroting en meerjarenramingen voor komende jaren (2024 tot 2028) concrete plannen zijn die zorgen voor een claim op deze reserve. Dit zorgt ervoor dat deze bestemmingsreserves in de tijd in omvang zullen afnemen, en daarmee de weerstandscapaciteit zal verminderen. Onderstaand is de afname van deze reserves over de jaren 2024 – 2028 en het effect ervan op de beschikbare weerstandscapaciteit inzichtelijk gemaakt.

Reserves	Omvang reserve per 31-12-2023	Beschikbaar weerstands-capaciteit					
		per 31-12-2023	per 31-12-2024	per 31-12-2025	per 31-12-2026	per 31-12-2027	per 31-12-2028
Algemene reserve							
Reserve Weerstandvermogen	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000
Bestemmingsreserves							
Reserve E-depot	€ 58.021	€ 58.021	€ 48.021	€ 38.021	€ 28.021	€ 18.021	€ 8.021
Reserve Digitalisering/Bedrijfsvoering	€ 200.848	€ 200.848	€ 160.848	€ 120.848	€ 80.848	€ 40.848	€ 848
Reserve Website (bekleemde reserve)	€ 100.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 569.869	€ 469.869	€ 419.869	€ 369.869	€ 319.869	€ 269.869	€ 219.869

3.3 Weerstandsvermogen: de ratio en systematiek

Wanneer zowel de benodigde- als de beschikbare weerstandscapaciteit in beeld is gebracht, kan men het weerstandsvermogen berekenen. De uitkomst van die berekening vormt de ratio weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit (middelen)}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (risico's)}}$$

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen is vastgesteld welke ratio het RAR nastreeft. Hiertoe is gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel.

Ratio weerstandsvermogen	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

De geldende ratio van het weerstandsvermogen is door het Algemeen Bestuur van het RAR in 2014 vastgesteld op minimaal 1. Het RAR streeft zodoende naar een weerstandsvermogen welke minimaal **voldoende** is. De volgende redenen zijn hiervoor aan te dragen:

- Onnodig opbouwen van reserves wordt voorkomen,
- Weerstandsvermogen voorkomt dat incidentele tegenvallende financiële resultaten verhaald moeten worden op de gemeenten.

	Omvang per 31-12-2023	Omvang per 31-12-2024	Omvang per 31-12-2025	Omvang per 31-12-2026	Omvang per 31-12-2027	Omvang per 31-12-2028
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 469.869	€ 419.869	€ 369.869	€ 319.869	€ 269.869	€ 219.869
Geïntariseerde risico's	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Ratio weerstandsvermogen	2.4	2.1	1.9	1.6	1.4	1.1
Waardering	Uitstekend	Uitstekend	Ruim voldoende	Ruim voldoende	Voldoende	Voldoende

Het huidige weerstandsvermogen anno 2024 kan gewaardeerd worden als uitstekend.

3.4 Conclusies voor inrichting van het weerstandsvermogen

Op basis van de berekeningen in paragraaf 3.3 komen we tot de volgende conclusies:

- De beschikbare weerstandscapaciteit biedt, gezien de risico's, voldoende weerstandsvermogen als deze zich beweegt tussen de €200.000 (factor 1) en €280.000 (factor 1,4).
- Het RAR zorgt ervoor dat de beschikbare weerstandscapaciteit niet (langdurig) onder voorgenoemde drempelwaarden komt te liggen.
- Deze nota vraagt tot 2028 niet om een begrotingswijziging ten opzichte van de meerjarenbegroting 2025-2028.

Het RAR hanteert de volgende uitgangspunten voor inzetten, aanvullen en afnemen van de weerstandscapaciteit:

- Indien risico's zich voordoen kan een beroep gedaan worden op de weerstandscapaciteit, waarbij ook een (bestuurlijke) afweging wordt gemaakt tussen andere mogelijkheden om de gevolgen van risico's op te vangen.
- De weerstandscapaciteit is toereikend genoeg om de totale berekende restryrisico's van tezamen € 200.000 te kunnen opvangen. Niettemin kan een risico zich voordoen, hoe klein de kans ook is. In het geval dat dit gebeurt en de omvang ervan de beschikbare weerstandscapaciteit overschrijdt, dan staan de deelnemende gemeenten garant voor de dekking van het verschil, conform artikel 7, lid 1 e van de Financiële Verordening Regionaal Archief Rivierenland 2023.
- Wanneer een beroep wordt gedaan op de weerstandscapaciteit waardoor deze minder wordt dan voldoende (minder dan ratio 1), wordt besloten tot concrete maatregelen ter aanvulling van de weerstandscapaciteit en worden meevallers ingezet om het tekort aan te vullen.
- Als de beschikbare weerstandscapaciteit hoger is dan voldoende (hoger dan ratio 1,4) wordt bestuurlijk besloten bij het vaststellen van de (meerjaren)begroting en het bespreken van de jaarrekening hoe omgegaan wordt met dit deel van de reserves. Het surplus van beschikbare weerstandscapaciteit kan in principe worden vastgelegd in de vorm van een bekleemde reserve.

Voor de verwerking in de Planning en Control-cyclus (P&C-cyclus) van het RAR worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De Beleidsnota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen' is uitgangspunt voor de paragraaf weerstandsvermogen, zoals die in de begroting en de jaarrekening naar voren komt. Bij het opstellen van de (meerjaren)begroting en de jaarrekening wordt deze nota als uitgangspunt genomen, en wordt jaarlijks een globale toets van de risico's en het weerstandsvermogen gedaan.
- De Beleidsnota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen' wordt vierjaarlijks herzien en aangeboden worden aan het Dagelijks Bestuur ter vaststelling. En daarna gaat deze ter kennisgeving naar het Algemeen Bestuur.

Bijlage 1 : Risico's en beheersmaatregelen

Politiek bestuurlijk en maatschappelijk		
Risico	Aanwezige beheersmaatregelen	Rest risico
1. <u>Uittreding van een deelnemer of beëindiging van een overeenkomst.</u> Bijvoorbeeld een gemeente en/of het Waterschap Rivierenland	Deelnemers kunnen besluiten op enig moment niet meer deel te willen nemen dan wel niet meer gebruikt te willen maken van onze diensten. In de gemeenschappelijke regeling is geregeld op welke wijze deelnemende gemeente mogelijkserwijs zou kunnen uittreden. Hierin is opgenomen dat er afspraken worden gemaakt over de kosten bij uittreden. Het financieel risico is hiermee gedekt, want de blijvende gemeenten staan garant voor de gemaakte afspraken. En is er geen restrisico voor uittreding van een deelnemende gemeenten. De overeenkomst die het RAR met het Waterschap Rivierenland heeft eindigt op 31 december 2024 en wordt stilzwijgend telkens met twee jaar verlengd, tenzij 12 maanden van tevoren is opgezegd. De relatie tussen de contractanten is goed, het Waterschap heeft recentelijk nieuwe opdrachten aan het RAR gegeven, de kans dat niet wordt verlengd is derhalve klein. De financiële gevolgen zijn niettemin aanzienlijk. Behalve een inkomstenderving ad € 200.000 op jaarbasis, zullen bij beëindiging van de overeenkomst ook frictiekosten moeten worden betaald. Deze kosten vormen het rest risico. Teneinde de kans op een eventuele beëindiging van een DVA, alsmede de financiële gevolgen ervan, zo veel mogelijk te beperken, wil het RAR wederom lange termijn afspraken maken met het Waterschap, waarbij ook gekeken wordt naar de voorwaarden voor mogelijke uittreding.	€ 300.000 - € 500.000
2. <u>Nieuwe wet- en regelgeving</u> Zoals o.a. de Archiefwet die naar verwachting in 2025 van kracht wordt.	Eventuele wijzigingen in de wetgeving (zoals de Archiefwet) kunnen invloed hebben op ons takenpakket. Aangezien het RAR in zijn taakuitvoering altijd moet voldoen aan de wetgeving komen dergelijke wijzigingen in taken terug in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0
3. <u>Technologische ontwikkelingen</u> Technologische ontwikkelingen zoals automatisering en AI, die van invloed zijn op de omvang en wijze van de uitoefening van de primaire taak.	Technologische ontwikkelingen brengen zowel risico's als ook kansen met zich mee. Hierdoor kan het voorkomen dat investeringen sneller nodig zijn dan voorzien en/of dat reeds gedane investeringen niet meer renderen en nieuwe nodig zijn. Ook hiervoor geldt dat dergelijke wijzigingen worden opgenomen in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting.. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0
4. <u>Nieuw beleid als gevolg van nieuw bestuur</u> Bij het aantreden van een nieuw bestuur (elke 4 jaar) is de kans op koerswijziging aanwezig.	Ook hiervoor geldt dat dergelijke wijzigingen worden opgenomen in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting.. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0

5. <u>Wereldwijde ontwikkelingen zoals een pandemie, oorlog en/of natuurramp</u> De financiële gevolgen van een pandemie zoals de corona crisis, maar ook de oorlog in Oekraïne met de enorme prijsstijgingen zijn niet te voorzien in de begroting.	Hiervoor is geen beheersmaatregel op te nemen, anders dan de gecreëerde post onvoorzien, waarmee dergelijke onvoorziene tegenvallers op te vangen zijn. Indien deze post niet afdoende is, zal het tekort bij de jaarrekening door de deelnemende gemeenten worden opgevangen. Indien de kosten een structurele doorwerking hebben, zullen deze in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0
Organisatorisch		
Risico	Aanwezige beheersmaatregelen	Rest risico
6. <u>Afhankelijkheid specialistische leveranciers</u> Het RAR is voor haar taakuitvoering afhankelijk van de inzet van een tweetal essentiële (software) systemen. Het wegvallen of niet goed functioneren van deze systemen heeft negatieve gevolgen voor een goede taakuitvoering.	De huidige leveranciers van het archiefbeheersysteem en documentmanagementsysteem van het RAR staan goed aangeschreven en zijn leidend in hun branche. De kans dat één van hen noodgedwongen zijn bedrijfsvoering beëindigt moet als zeer klein worden ingeschat. Indien dit zich onverhoopt toch voordoet dan kunnen de financiële gevolgen in termen van vervangingsinvesteringen aanzienlijk zijn. Om dit risico beter in beeld te krijgen is het RAR voornemens om in het komende jaar bedrijfsinformatie op te vragen van deze leveranciers en zo een beter beeld te krijgen van hun reputatie en solvabiliteit. Zo kan bij twijfel het RAR zelf het initiatief nemen om tijdig naar een andere leverancier uit te kijken en over te stappen. Dit neemt niet weg dat een dergelijke overstap ook altijd aanzienlijke migratiekosten met zich meebrengt. Deze kosten vormen het rest risico.	€ 300.000 - € 500.000
7. <u>Calamiteiten met schade aan gebouw en archief tot gevolg</u> Er is een risico aanwezig op een calamiteiten zoals brand, wateroverlast, inbraak of vandalisme. Dit levert mogelijk gevolgschade.	Het RAR heeft een actueel calamiteitenplan en is afdoende verzekerd tegen directe water- en brandschade aan het gebouw. De opstal verzekering is tegen herbouwwaarde, welke om de 5 jaar opnieuw wordt getaxeerd. Dit geldt ook voor de inboedel zoals de kantoorinventaris en de bedrijfsuitrusting. Archiefstukken zijn echter niet te verzekeren. De kans dat calamiteiten zich voordoen moet als zeer klein worden ingeschat, mede doordat het gebouw uit 2012 is en voldoet aan alle wettelijke (veiligheids)voorschriften. En door het toepassen van adequate detectiesystemen kan in veel gevallen snel geacteerd worden waarmee het risico van verlies van archiefstukken beperkt blijft. Documenten die bij een brand verloren gaan, kunnen niet worden vervangen en brengen dan ook geen kosten met zich mee. Wel kunnen de kosten van het opruimen van deels beschadigde archiefstukken, het restaureren van beschadigde stukken en het tijdelijk onderbrengen van de niet beschadigde stukken aanzienlijk zijn.	€ 300.000 - € 500.000
8. <u>Cybercriminaliteit</u> Ondanks goede en actuele beveiligingsmaatregelen blijven cybercriminelen continue hun aanvalsplannen aanpassen om hieromheen te werken. Er is dus altijd een risico/kans dat ze zullen slagen. Dit levert vrijwel altijd gevolgschade.	Deze vorm van criminaliteit komt tegenwoordig regelmatig voor bij de overheid. De kans dat een cyberaanval slaagt moet evenwel als betrekkelijk klein worden ingeschat, gezien de goede inrichting van de logische toegangsbeveiliging van de systemen. Ook zijn de financiële gevolgen relatief beperkt, gezien het feit dat het RAR beschikt over goede back up-systemen en met de verwerkers van gegevens overeenkomsten (inclusief een Service Level Agreement SLA) zijn afgesloten, die mede	€ 50.000 – 150.000

	voorzien in een borging van de integriteit van de gegevensverwerking. Dit neemt niet weg dat een dergelijke voorval altijd kosten met zich meebrengt, zoals herstel en reparatiekosten en eventueel extra beveiligingsmaatregelen die hierbij komen kijken. Deze kosten vormen het rest risico.	
Financieel		
Risico	Aanwezige beheersmaatregelen	Rest risico
9. <u>Rentefluctuaties</u> Renterisico kan voor optreden door veranderingen in de rentestanden. Dit kan leiden tot nadeel door een rentestijging of het niet profiteren van rentedalingen voor aangetrokken gelden. Voor uitstaande gelden kan het leiden tot een nadeel als de rente daalt.	Het renterisico is beperkt aanwezig. Voor de middelen die aangetrokken zijn geldt een vast rentepercentage. Het RAR heeft relatief gezien veel uitstaande middelen. Hiervoor is geen beheersmaatregel op te nemen, anders dan de gecreëerde post onvoorzien, waarmee dergelijke onvoorziene tegenvallers op te vangen zijn. Indien deze post niet afdoende is, zal het tekort bij de jaarrekening door de deelnemende gemeenten worden opgevangen. De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0,-
10. <u>Projectmanagement gesubsidieerde projecten</u> Aan de (project)subsidies het RAR krijgt zijn voorwaarden verbonden. Onder andere voor de tijdigheid en verantwoording van bestede gelden. Indien het RAR hier niet aan kan voldoen kunnen gelden (deels) worden teruggevorderd.	Er wordt actief gestuurd op goed projectmanagement en financieel voortgangsoverleg ofwel het is een voorwaarde om het project te willen doen. Toch zijn dit veelal projecten in samenwerking met derden en blijft dit risico bestaan. Buiten deze beheersmaatregel is er niets anders dan de gecreëerde post onvoorzien, waarmee dergelijke onvoorziene tegenvallers op te vangen zijn. Indien deze post niet afdoende is, zal het tekort bij de jaarrekening door de deelnemende gemeenten worden opgevangen. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0,-
Juridisch		
Risico	Aanwezige beheersmaatregelen	Rest risico
11. <u>Naleven van de wet- en regelgeving</u> Wet en regelgeving verandert continue. Onze bedrijfsvoering dient hier aan te voldoen en op aangepast te worden. Door de beperkte omvang van onze organisatie is hiervoor niet altijd de juiste kennis en/of capaciteit intern aanwezig.	RAR volgt de ontwikkelingen rondom wetgeving op de voet. Echter is zij niet altijd in staat om met de intern aanwezige capaciteit en expertise de veranderingen snel vorm te geven. Om te voorkomen dat we niet voldoen aan nieuwe wetten en regels worden bij bepaalde vraagstukken externe expertise tijdelijke ingehuurd. Dit ook om te voorkomen dat er bewust of onbewust overtredingen van wet- en regelgeving plaatsvinden die mogelijk schadeclaims en boetes kunnen opleveren. Met externe inhuur neemt het risico af, maar dit neemt niet weg dat de kosten van een externe (juridische) specialist in de praktijk evenwel behoorlijk kunnen oplopen. Deze kosten vormen het rest risico. Deze kosten zijn niet structureel van aard en zijn veelal nog onbekend ten tijde van het opstellen van de begroting (ruim 2 jaar ervoor). Met als gevolg dat ze niet altijd vooraf kunnen worden opgenomen in de begroting.	€ 25.000 - € 75.000
12. <u>Frauderisico's</u> In geval van een geconstateerde fraude is er een risico op mogelijke gevolgschade.	In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is gekeken in welke mate de interne beheersing verbetering behoeft om deze risico's af te dekken. Waar nodig is deze aangescherpt. Er zijn voldoende maatregelen getroffen om onrechtmatige toe-eigening van vaste activa te voorkomen. En hoewel archiefstukken niet tot de vaste activa horen, zijn ook hiervoor maatregelen getroffen ter voorkoming van onrechtmatige toe-eigening. Maatregelen zoals:	€ 0,-

	toegangscontrole, camera toezicht en registratiesystemen. Vooralsnog behoeven geen frauderisico's ten laste van het weerstandsvermogen te worden gebracht. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	
Personeel		
Risico	Aanwezige beheersmaatregelen	Rest risico
13. <u>Verzuim en/of uitval</u> Langdurig ziekteverzuim /uitval van cruciaal personeel	Het RAR voert een actief beleid rondom de gezondheid en inzetbaarheid van medewerkers. Het verzuim is momenteel laag. Daarnaast is in de personeelsbudget ruimte opgenomen voor vervanging bij langdurige uitval. Indien dergelijke budgetten structureel niet meer toereikend zijn, worden deze wijzigingen opgenomen in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0,-
14. <u>Onvoldoende kwalitatief personeel</u> Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt is het de laatste jaren steeds moeilijker om voldoende goed gekwalificeerd personeel te vinden voor openstaande vacatures	Het RAR neemt goed werkgeverschap serieus en voert o.a. een actief beleid om medewerkers te ontwikkelen, dit ook met als doel personeel langdurig te behouden. Hiervoor zijn leertrajecten en een opleidingsbudget voor handen. Daarnaast is er een wervingsbudget opgenomen die in veel gevallen toereikend is. Indien dergelijke budgetten structureel niet meer toereikend zijn, worden deze wijzigingen opgenomen in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0,-